

Št. 080

**JANUAR
2013**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Smiljana Bradonjič, Ana Breznik, Gregor B. Hann, Peter Kvac, Miran Možina,

Jean Nikolić, Barbara Jozelj, Marko Nakrič, Peter Pitambar Pangerc, Žigažaga

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare,

Laura Ličer, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa, Tjaša Žurga

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

05100-8012105010 odprt pri ABanki Vip a d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil!
Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana --

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

NAZAJ V PRIHODNOST

PREČKAJOČ RUBIKON

foto: arhiv KU

Čas zahteva svoje. Napredek in še enkrat napredek in to takšen, da ga večina niti več ne dohaja in zato ostaja zadaj. Ostaja na kolovozu, ob avtocesti tistih, ki ta napredek izkoriščajo na veliko in ob vsej tej naglici nimajo niti časa pogledati nazaj, da bi videli, kdo vse je za njimi. Sliši se smešno, vendar v tej naglici kopičenja, nabiranja, hlastanja vsi ti v prvih vrstah niti ne dojemajo, da so za seboj pustili osiromašene prav tiste, ki so jim tlakovali to avtocesto, po kateri zdaj tako hitro drvijo. Vse to se sliši kot znanstvena fantastika, toda še dobrih dvajset let nazaj ni bilo niti interneta, niti mobilnikov, da o kakšnih službenih mobingih ali celo 12-urnem delavniku niti ne govorimo. Takrat so delavci dobili regres, dobiček, imeli so malico v službi; starši so imeli čas za družino in nedeljske sprehode. Marsikdo se še spomni, da je zvečer šel spočit spat in je bil zjutraj poln moči, pripravljen na nov delovni dan. Vendar je vse to le preteklost, sedanost pa vse bolj spominja na filmske prizore razkroja sveta – in žal vse to ni več le iluzija. Še več – vse to se spreminja v kruto realnost. Takrat smo bili še vsi na isti cesti in naenkrat so se našli ljudje, ki jim ta cesta ni bila več kaj preveč všeč. Prepričali so nas, da se moramo posodobiti in zgraditi boljše ceste za prihodnost in seveda smo verjeli in začeli delati, delati ... 10 ur, 12 ur, 16 ur dnevno, samo da bi čim prej zgradili to avtocesto prihodnosti. V navdušenosti dela in upanja pa nismo niti opazili, da so naenkrat plače postale problem. Naenkrat nismo dobili niti malice, regresa; če smo šli od preutrujenosti na bolniško, nam je grozila odpustitev, če ..., vendar smo vseeno vztrajali. Vse za lepšo prihodnost nas in naših otrok, dokler ... Za nami je po avtocesti prihrumela kolona limuzin. Z lopatami in krampi v rokah smo gledali, kaj se pravzaprav dogaja, in mimo nas so se v limuzinah pripeljali tisti, ki so nas prepričali, da zgradimo to (potrebno?) avtocesto. Prešerno so se nam smejali, niso nam ustavili, temveč so z nezmanjšano hitrostjo peljali naprej. Kam? Ostali smo za njimi v prahu. Kašljali in kihali smo v prahu, ki so ga dvignile njihove limuzine, in se spogledovali. Naenkrat se je iz jarka ob avtocesti zaslišalo hlipanje. Starši so se šele v tem trenutku zavedli, da so tja odložili svoje otroke med delom in nanje čisto pozabili. Žejni in lačni so nemočni ihteli na vročem soncu. Družinska ljubezen ... ne, prepričani so bili, da je gradnja avtoceste prihodnosti pomembnejša. Rešitev? Nihče več je ne vidi, ker smo zašli že pregloboko v tunel pohlepa, borbe za ničvredne položaje, čistihlepnosti koristi in ... v tunel, ki je tako dolg, da še dolgo ne bomo našli izhoda, če ga sploh še kdaj bomo. Preprosto nimamo več časa, da bi se ustavili in spočili (to je le še privilegij tistih na avtocesti), starši nimajo več niti minute, da bi se posvetili svojim otrokom (ko končajo prvo delo, hitijo na drugo, saj le tako lahko omogočijo preživetje svoje družine), pa vseeno jim je iz dneva v dan bolj jasno, da te avtoceste ne bodo nikoli uporabljali. Bila je namenjena koloni limuzin, ki je že odpeljala, delavcem pa ostane le še prašen kolovoz in če z njim niso zadovoljni, je to pač njihov problem, saj je delavec sam sebi problem, lahko se ga odpusti, lahko se mu dá malico, plačo, pokojnino, plača se mu bolniško ali pa se ga preprosto postavi na kolovoz brez zaslužka in se mu zagrozi, da je najbolje, da odide čim dlje in pozabi na vse, tudi na svoje pravice, ki jih tako ali tako nima več in jih tudi nikoli ne bo imel. Preprosto ... novi časi, nova matematika: Kdor daje delo, ima oblast nad svojim delavcem. Delavec je njegova last. Kdor dela, mora biti tiho in srečen, da sploh lahko dela. Kar pa se tiče nagrade (plače) za opravljeno delo, pa je že nivo višje matematike, ki je še ni v učbenikih. In ... ljudje se čudijo, da je vse več brezdomcev in tistih, ki so obupali nad seboj in prihodnostjo. Ljudje se čudijo, da je vse več tistih, ki prosjačijo in niti sami ne vedo (in se bojijo vedeti), kdaj bodo postali njihovi stanovski kolegi. V parku, brez vsega.

Taubi

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 TA ZABRISANA SLED JE SVET
- 6 EN ČAJ BI, PROSIM!
- 8 KRIŽARJEVA KOLUMNA
- 9 TATU ZGODBA
- 10 NI SE VAM ZGODILA ULICA, VI STE ZGODILE NAM!
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 BICIKE(LJ)
- 17 SOL IN KOPER
- 18 KRALJI ULICE IN SLOVENSKI KONOPLJIN SOCIALNI KLUB
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 KRALJ IN KRALJ
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 LJUDSKA KUHA
- 26 PODPIRAM
- 27 KLOŠARJI
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILO

To sem jaz:

BENJAMIN RADOVAN

foto: arhiv KU

Moje ime je, kot je razvidno že iz naslova, Benjamin. Rodil sem se v Srbiji, točneje v Beogradu, vendar me je skupaj z mamo usoda pripeljala v Slovenijo in sicer zaradi uboja mojega očeta. Ssem sem prišel v svojem tretjem letu, očeta pa nisem poznal, oziroma se ga ne spominjam, saj sem bil premlad. V Beli Krajini sem začel obiskovati osnovno šolo, tam sem preživel tudi dobršen del mladosti. V šoli sem bil dokaj uspešen in tudi na sploh pošten fant, redno sem jo obiskoval, vendar se mi je pri trinajstih življenje postavilo na glavo. Izvedel sem nekaj, kar me je zelo prizadelo - da človek, ki je živel z nami, ni moj oče. Za povrh pa tega nisem izvedel od matere, temveč od svoje botre. Menda je to pripomoglo k temu, da sem se spustil v svet droge. Na začetku so prišli na vrsto, kot to velja za življenje marsikaterega mladostnika, cigarete in alkohol, tu in tam je padel tudi kakšen džoint ali trava. Misel, da sem izgubil očeta mi ni dala miru in počasi sem zapadel v heroin. Ta mi je predstavljal nekakšno potešitev, olajšanje, da sem na ta način lažje preboleval izgubo. Heroin me je počasi a zanesljivo vleklo vse globlje, ker pa je pričelo zmanjkovati tudi denarja, sem si privoščil kriminal, vrgel sem se v tatvine in rope. Ni čudno, da sem moral kmalu tudi na prestajanje zaporne kazni, ki je bila zame kar dolga, glede na to, da sem rad svoboden in ne omejen. Iz zapore sem prišel v Ljubljano in sicer naravnost na ulico. Tu sem spoznal Kralje ulice, ki so mi dali možnost, da nekaj zaslužim s prodajo časopisov. Kralji pa so mi dali še nekaj in to je ljubezen - Viktorija. Pomeni mi lepo pot in sonček, ki sveti name in mi tudi pomaga. Srečen sem, da imam to, kar imam in za to se bom trudil še naprej, da ne bi slučajno izgubil, kajti ni ga lepšega, kot biti zaljubljen in to osebo imeti ob sebi. Najlepša hvala Kraljem, da so mi dali to, kar imam, to pa sta sreča in ljubezen!

**VENDAR SE MI JE PRI TRINAJSTIH ŽIVLJENJE POSTAVILO
NA GLAVO. IZVEDEL SEM NEKAJ, KAR ME JE ZELO
PRIZADELO - DA ČLOVEK, KI JE ŽIVEL Z NAMI, NI MOJ OČE.**

03
KRALJI
ULICE

EKOLOGI BREZ MEJA ZNOVA NA DELU

9. novembra se je začela velika humanitarna akcija Ekologov brez meja, ki je trajala vse do konca novembra. Akcija zbiranja starega papirja pod naslovom Star papir, novo upanje. V Cityparku v BTC so z igro, pesmijo in besedo pozvali javnost k zbiranju starega papirja, izkupiček te akcije pa je namenjen otrokom. Morda ne tistim otrokom, ki so se navdušeno igrali v pravem živ-žavu s papirnato verigo, ki so jo izdelovali. Toda ta veriga ni bila kar tako, saj so za vsak papirnati člen dobili deset centov donacije od gostitelja, Cityparka. Veriga je bila zelo dolga. Kar 360 metrov jo je bilo, pravijo. Skoraj tako dolga je bila, kot so večne politične obljube. A za razliko od njih je bila ta veriga veliko bolj konkretna in otipljiva. V pesmi in plesu so nastopili skupina The Artifex in Da Kru, Trkaj, Adam Velič, Erik in GIS Muzikaviva in uprizorili so kar lepo in zanimivo predstavo. Zunaj smo nazorno lahko videli deset bal (10 ton) papirja kot primer s pojasnilom, da z recikliranjem tega papirja prihranimo kar 27 ton lesa. Ogromno, kajne? Kaj to pomeni za naše gozdove in naravo, ni treba posebej poudarjati. Urša Dolinšek, ki je povezovala program, je povedala, da je na akcijo zbiranja starega papirja prijavljenih 110 vzgojno-izobraževalnih ustanov ter 142 podjetij in javnih organizacij. Prejemnik zbranih sredstev od zbranega papirja je adventistična humanitarna organizacija Adra, ki bo po besedah predstavnice Maje Ahac poskrbela, da bo zbran denar šel v sklade tistih slovenskih šol, v katerih je največ otrok iz socialno ogroženih družin, da bi jim

zagotovili počitnice. Njihov projekt z naslovom Napolnimo Slovenijo s srečnimi otroki je izmed ostalih na natečaju izbrala komisija organizatorjev akcije zbiranja starega papirja. Pa se spomnim svojih mladih let. Zbiranje starega papirja in še česa je bila skorajda nacionalna folklor. Otroci v šolah smo kot za stavo tekmovali, kdo ga bo zbral več in veselja pri tem ni manjkalo. Da, v preteklosti smo bili dosti bolj ekološko in ekonomsko osveščeni. Predvsem pa motivirani. Kaj pa danes? Ločeno zbiranje odpadkov je res treba pozdraviti. Ampak še vedno se dosti preveč tako papirja kot vsega ostalega znajde v napačnih posodah in še vedno marsikdo odvrže svojo vrečko smeti brez obzira na njeno vsebino v črne kontejnerje. Da o ostalem, kar nam odsluži ali česar se naveličamo, niti ne govorimo, kje konča. Redko se kaj še uporabnega znajde pri kom, ki to potrebuje, pa si ne more kupiti, recimo. Kralji ulice smo najmanj temu zadnjemu dali nek pomen in smisel s trgovinico z rabljenimi predmeti. Res bi lahko bila izbor in ponudba še boljša, a to je odvisno tako od ljudi, ki kaj prinesejo vanjo, kot od tistih, ki zaidejo tja kot kupci. Ločevanje odpadkov v dnevnem centru je tudi na nivoju. Recikliranje rabljenih oblačil prav tako. Posebno pozimi nam gredo topla oblačila hitro iz rok v roke. Dajmo, napolnimo to deželo s srečnimi otroki. Dajmo ji novega upanja. Nenazadnje s tem osrečimo sebe.

Lojze Smole

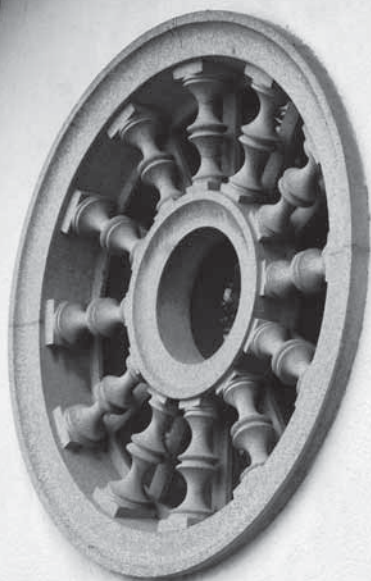
TA ZABRISANA SLED JE SVET

Pozabil sem, da je tam zadaj svet. Ves svet. Čisto pravi, resničen, po moji meri. Pohitel sem, in še malo, in še malo. Sem brez števca hitrosti. Počutim se slabo, ničesar več ne razumem, a vzroka ne najdem. Potem nastopi bolezen. Najprej praskanje v grlu, nato gnojna okužba, zatem visoka vročina in glavobol, kot da mi bo zdaj zdaj počila glava. Pijem ogromne količine hladne vode, počasi pojem polovico banane, predvsem pa spim, spim. Ko je najhuje mimo, moram še kak dan, dva počivati. Nenadoma se zgodi čudež: pred mano se pojavi svet in tisti stari občutki, ki so me vezali nanj, zaradi hitrosti zabrisana sled spet dobi resnično obliko. Dovolim si počasne misli, počasne občutke, komaj zdaj se zagledam, sebe, kako sem begal in hitel in si zaprl pot do sveta, do življenja, do narave. Tako rad bi še ostal! Verjetno me bo spet odneslo, kot že večkrat doslej, spet bom trpel nelagodje hitrosti, zabrisanosti, oddaljenosti od sveta, mojega, našega sveta. Kaj naj storim, da me ne odplavi nazaj? Vsi ljudje nismo nori, samo moteni smo. Opiti s hitrostjo. Z nenaravno, neopravičljivo hitrostjo. Kaj naj počnem med motenimi? Če bom usklajen s svojim lastnim ritmom, me bodo odbili stran. Vprežni voz na hitri cesti. Lahko se pretvarjam, vendar me to utruja. Gnusi se mi.

Sedim z ljudmi za mizo, priokusni hrani. Oni pa govorijo, govorijo. Sploh ne okusijo hrane. Ne uživajo. Ko gremo narazen, mi zakličejo v slovo: »Uživaj!« Grem z ljudmi na sprehod v naravo. Govorijo, govorijo. Sprašujem se, ali sploh vidijo okolico, razkošno odeto v barve. Ti ljudje se mi smilijo. In mi gredo na živce. Ne vem, kaj naj storim. Ljudje so, kot jaz. Pa vendar drugačni od mene. Včeraj sem pojedel samo polovico banane in pil samo vodo. Imel sem razdražen želodec. Natančno sem čutil, katera hrana in celo pijača je lažja, katera težja za prebavo. Danes sem že bolj zdrav, zato hočem več. Namesto vode – čaj, sok, kmalu bo na vrsti kava. Pa jogurt, sir, nato salama in začinjene jedi. Pojutrišnjem nujni opravi v mestu. Kateri so že to? Kmalu bom spet pri vsej hrani, vseh opravih, vseh mislih, vseh poskusih, vseh »moram«, vseh zabeležkah, vseh obljubah, vseh ... Še dobro, da sem si zapisal: TA ZABRISANA SLED JE SVET. Morda bo pomagalo. Če pa ne bo, upam, da bom spet kdaj zbolel. Včasih je zelo nezdravo biti zdrav.

Jurij Kunaver

NOVOLETNA VOŠČILNICA

KAKŠEN FANTASTIČEN DAN!
NEBO JE SPUSTILO NEKAJ SNEŽINK
NA JESENSKI DECEMBER,
PRAZNIKI DIŠIJO, MOJA DUŠA SE MEHČA,
V BLIŽNJEM ZVONIKU ZVONOVI ZVONIJO:
NAJ ZADNJA NOČ ODNESE VSE,
KAR ODVLEČI SE DA!

NAJ PRVO JANUARSKO JUTRO PRINESE
SREČO IN LJUBEZEN VSEM LJUDEM,
PA STREHO, HRANO IN KOŠČEK LJUBEZNI,
PRIJATELJE, KI TUDI OB HUDE URI STOJIMO OB STRANI,
KAKŠEN NASMEH IN TOPEL OBJEM.

NA KLOPCI POD SMREKO
BOM TUDI LETOS PRAZNOVAL,
V DRUŽBI PRIJATELJEV, ZVEZD IN OB MLADEM VINU,
VSAKOMUR BI RAD KAJ DAROVAL,
A KAJ, KO CVENKA NI,
DO VRATU SEM V PELINU.

SREČNO, MOJA SONČNA UPRAVA,
DUŠE FRDAMANE, GREMO NA ŽUR,
PO GRLO BO TEKLO, SE BO TUDI KAJ SPEKLO,
REČEM VAM, NOVOLETNA NOČ BO KUL.

VEM, DA BO SONCE,
TUDI NAM ŠE NAPREJ SIJALO,
IN ZVEZDE PRIJAZNE NOČNE PTICE,
BODO LUČKE PRIŽIGALE V TEMNIH NOČEH,
ŠLI BOMO Z ROKO V ROKI PO TOPLIH STOPINJAH,
IN NAŠLI POT DO LJUBEZNI IN RESNICE.

KATARINA KALABA

SAMOHOD

Že vem,
po kakšnih znakih
te prepoznam,
na somračnih poteh
lakomnih želja
je varno ležišče
s teboj
moja perut,
rojena
smrt,
medtem ko molčiš,
žalni trak
presega smisel
vseh besed.

Zuzanna G. Kraskova

PRIDI

PREŠTEJEŠ OGLEDALA V TOTALNI NEMOČI, V KRIKIH OBUPA,
SREDI SVINČENEGA DEŽJA, V KLETKI SPOZNANJA, DA JE BILO
ODLOČENO PREJ, V NAPALMSKEM VALU SPOMINA KRUŠLJIVE
PODOBE, ZA ZAVESO ZASLEPLJENE ZASVOJENOSTI, ZLASTI
METULJI V SIJU OGNJA, NE VRNE SE, PRIDI, PRIDI.

FRANJO FRANČIČ

Konzum: light & slim & fit & vital

Ama am.
Am am am.
Še ama am.
Še am am am.
mmm
Še ...

Karmiss

foto: Maksjecar

EN ČAJ BI, PROSIM!

Brrrr ... zima je pošteno že zakorakala v svoj najlepši čas, temperature so se spustile in seveda najbolj priljubljena, prodajana in iskana pijača je v igri – ČAJ. Čaj izvira iz jugovzhodne Azije, izpod obronkov Himalaje. Še vedno ostajajo prvi, ki so ga pili in iznašli, Kitajci, že v 6. stoletju. O tem obstaja legenda kitajskega cesarja Shen Nungu, ki je bil znan po tem, da je imel nenavadna načela, med drugim je zahteval, da se voda vedno prekuhava. Tako mu je nekega dne sluga prinesel prekuhano vodo, ko je cesar ležal v senci pod drevesom. V skodelico mu je padlo nekaj lističev iz drevesa in tako ga je zanimalo, kakšen je okus. O nastanku čaja imajo tako Japonci kot Kitajci vsak svoje legende. Danes največ čaja pridelajo Sri Lanka, Kitajska in Rusija. Največ pa ga popijejo Nemci in Rusi. Pri Slovencih prevladujejo alpske in podalpske dežele, kjer množično pijejo zeliščne čaje, proti jugu Slovenije pa so bolj v ospredju vina in žgane pijače. Čaj je zelo znan po svojih zdravilnih učinkih. Tako so najbolj koristni zeliščni čaji in zeleni čaj. Medtem ko črni, pravi čaj, uporabljajo predvsem za budnost in poživljalno učinek, sadne predvsem zaradi dobrega okusa. Ena glavnih sestavin čaja so katehini, to je vrsta antioksidantov, česlovina ali tanin, ki blagodejno vpliva na želodec in prebavo, eterična olja, ki so hlapne snovi in dajejo aromo, in minerali, predvsem fluorid, ki zelo dobro vpliva na sklenino in zobe. V reklamah vidimo, da čaji barvajo zobe, vendar to ni ravno res, saj zaradi fluora odlično vplivajo na zobe. Danes poznamo čaj, kot ga kupimo v trgovini v majhnih škatlicah, pakiranega v vrečkah. Vendar je splošno znano, da so to manj kvalitetni čaji, saj v vrečkah ni dovolj prostora, da rastline ob kropu razvijejo svojo zdravilnost. Tako se bolj priporoča kupovanje čajev iz pravih posušenih rastlin in prav tako naj bi ga pripravljali še vedno primitivno, torej krop čez čaj in nato oceditev. V zadnjem času se pojavljajo novi načini pakiranja čajev, tako se tudi kvaliteta izboljšuje. Prve čajne vrečke je leta 1903 uvedel Thomas Sullivan, so bile sešite iz svile. Ker je bilo to tudi kasneje še vedno drago, je William Hermason uvedel prve papirnate vrečke, imenovane »flannings«. Tako je povzdignil kvaliteto čaja, ki jo prej vrečke iz svile ravno niso. Najbolj zdravilni so seveda zeliščni čaji. Danes lahko v trgovinah dobimo za pičla 1,5 evra kateri koli zeliščni čaj. Tudi količina, ki jo kupimo, nam zadostuje za dolgo časa. Če nismo ravno bolni, je zelo dobro, če pijemo zeliščne čaje (in zeleni čaj) tudi preventivno, kar tako. Znano je, da podpira kardiovaskularno zdravje, zaradi katehinov, ki jih čaji vsebujejo, je koristen za srčno-žilni sistem. Pomaga zmanjšati tveganje za raka, zaradi ščitjenja celic proti poškodbam zmanjšuje holesterol, topi maščobe (popularen pri hujšanju), preprečuje in znižuje tveganje za parkinsonovo in alzheimerjevo bolezen. Seveda, pa v prvi vrsti deluje poživljalno in sproščujoče. No, vendar pa je sezona gripe in prehlada pred vrati. Tako vam ponujam par nasvetov pri izbiri čajev. Če imamo težave s prebavili, so zelo dobre zeliščne grenčice. Za izkašljevanje so primerne rastline z obilo sluzi. Za težave s kardiovaskularnim sistemom so primerne rastline s srčnimi glikozidi. Za gripo in prehlad pa zelišča, ki močno odvajajo vodo in pospešujejo znojenje. Torej čaji, kot so: breza, kopriva, bezgovi cvetovi, materina dušica in lipa. Tudi potem, ko ste že zdravi, čaja nikar ne mečite stran, namreč rok trajanja čajev je zelo dolg – 2 leti. Kar se tiče nabiranja

zelišč na lastno odgovornost, moramo biti zelo pozorni. Sicer je danes zeliščarstvo zelo popularno, vendar je lahko, če nimamo dovolj dobrega znanja o zeliščnih rastlinah, tudi zelo nevarno. Tako vam na primer sosed ponudi domač šipek ali hibiskus, ampak če je napačen ali če ga je preveč koncentriranega in če nimate dobrega prebavnega sistema, je lahko za vnetje želodca in dvanajstnika hudo. Prav tako zelišča, ki vsebujejo veliko pelina, povzročajo hude glavobole. Dobro so tudi starodavne zapovedi za pitje čaja. Vrč, v katerem kuhate čaj, naj bo samo za čaj in ga ne umivajte z detergentom, saj poslabša okus čaja, vsakič ko ga kuhate. Prav tako za čaj vedno uporabljamo samo sveže prevreto vodo in ne prekuhane. Čaj naj se pije samo iz skodelic, narejenih iz porcelana, keramike ali stekla. Verjetno smo vsi že kdaj doživeli, da smo naročili ali pili neverjetno dober čaj, katerega okusa ali recepta potem nismo več našli. No, največ hvale dobi čaj na Šmarni gori in pa v smučarskih središčih, kot so Rogla, Pohorje in Krvavec. Uspelo mi je izbrati »tajno« odličnega čaja, ki ga vsi tako hvalijo, pa je vendar izjemno enostavna skrivnost. Gre za šipkov čaj. Čaj kuhamo več dni, ko stari zavre, dodamo še malo vode in zopet malo šipka, tako se skozi kuhanje čaj gosti in mu staranje daje dodatno aromo. Na koncu mu dodamo tudi malo šipkove marmelade in limono. To je najboljši čaj vse naokoli, in uspelo mi je priti do recepta. Osebnost je moj najboljši čaj, ki ga vedno kupujem, Bebe čaj za otroke. Resnično mešanica janeža, kamilice in kumine deluje izjemno pomirjujoče in preden grem spat, ga z velikim veseljem pijem. Pa čeprav je za otroke. Čaj je resnično dobra stvar in privoščite si ga v teh zimskih dneh, da vas pogreje, hrabri pa lahko dodate kapljico rumčka!

Maja Klemenčič

ČE ČLOVEKA NE NAJDETA NITI INTERPOL, NITI DOMAČA POLICIJA, GA SMRT VEDNO NAJDE!

GREGOR B. HANN

AGENCIJSKO DELO, MIGRACIJE IN PREKERNOST

Danes ni nobena skrivnost, da smo mnogi na čedalje več segmentih naših življenj podvrženi procesom prekarizacije. Posamezne skupine ljudi – študente, upokoјence, brezposelne, brezdomce, samozaposlene itn. – ti procesi zadevajo na različne načine in različno intenzivno, toda vsi, ki smo del njih, delimo temeljno izkušnjo prekernosti – občo negotovost in zanikanje oziroma odvzem pravic, ki smo jih nekoč že imeli. Znotraj splošne slike je mnogo posamičnih zgodb. Potreba po njihovem popisovanju ob hkratni celostni perspektivi je spodbudila tudi raziskavo o položaju migrantskih agencijskih delavcev - Prekerno delo migrantov in zasebne posredovalnice zaposlitev: pasti in priložnosti. Eno ključnih vprašanj je, kako se prekernost kaže v njihovih pogojih dela in življenja. Na tem mestu povzemamo nekatere glavne ugotovitve. Zaposlitve pri agencijah za posredovanje dela so se v zadnjih letih razmahnile. Agencijsko delo ima posebnosti, po katerih se razlikuje od klasičnih oblik zaposlitve. Negativno vpliva na pogoje organiziranja delavcev, pa tudi kar se tiče zdravstvenega varstva, so agencijski delavci izjemno ranljivi. Hkrati je res, da za mnoge migrante agencijsko delo večkrat pomeni relativno izboljšanje njihovega položaja. To velja predvsem za tiste migrantske delavce, ki so imeli v preteklosti izkušnje z neizplačevanjem plač in nadurnega dela, neplačevanjem prispevkov ter s slabimi pogoji dela.

Kaj je zaposlitev pri agenciji za posredovanje dela

Posredovanje delovne sile pomeni, da so delavci formalno zaposleni pri agenciji, delo pa opravljajo za neko drugo podjetje - uporabnika. Delavec ima torej sklenjeno pogodbo o zaposlitvi z agencijo, vendar je v delovni proces vključen pri uporabniku. V primeru agencijskega dela tako obstaja zaposlitveni trikotnik, ki ga sestavljajo delavec, uporabnik in agencija. Interesi vsakega med njimi so različni: 1) Interes uporabnika je, da dobi delovno silo, do katere ima manj obveznosti, kot jih imajo delodajalci sicer do redno zaposlenih delavcev (bolniške, varstvo zaposlitve, odpovedni rok, odpravnine itn.). 2) Interes agencije je nudenje storitve posredovanja dela na trgu na način, da maksimizira svoj dobiček. Ta izhaja iz razlike med ceno storitve, za katero se pogodi z uporabnikom, in plačo, ki jo izplača delavcu. Agenciji je v interesu, da se z uporabnikom pogodi za čim višje plačilo za svojo storitev (posredovanje delavca) in hkrati, da razpolaga s "kvalitetnimi" delavci, ki jih nudi uporabnikom. Na drugi strani ima interes izplačati delavcu čim nižjo plačo. 3) Interes delavca pa je, da dobi čim stabilnejšo zaposlitev in dostop do pravic, ki so na njej utemeljene.

Agencije spodbujajo individualizacijo, ta pa onemogoča organiziranje

Čeprav je delo prek agencij zakonsko regulirano na način, da predvideva enako obravnavo redno zaposlenih delavcev in delavcev zaposlenih prek agencij pri istem uporabniku, je v praksi učinkovito uveljavljanje pravic slednjih oteženo. Delavec je v razmerju do agencije osamljen. Pogodbe so pogosto kratkotrajne, delavec pa po pravilu nima vpogleda v to, koliko zanj iztrži agencija. Agencija delavca posameznemu uporabniku posreduje za obdobje od nekaj tednov do nekaj mesecev, nato pa ga lahko posreduje drugemu uporabniku, kar pomeni, da delavec pogosto menjuje svoje delovno okolje. Mnogokrat delajo pri istem uporabniku tako agencijski delavci kot redno

zaposleni delavci, ki se težje povezujejo pri zastopanju skupnih interesov. Takšna situacija agencijske delavce individualizira ter jim onemogoča, da bi se organizirali in kolektivno zastopali svoje interese. Kako le, če ima vsak drugega uporabnika! Ker pa je odločilen dejavnik uveljavitve zakonsko določenih pravic prav možnost, da jih delavci kolektivno zahtevajo ter s tem namenom izvajajo organiziran pritisk na svoje delodajalce, ima ta režim zaposlovanja izrazito negativne učinke na položaj agencijskih delavcev. Delavci, nenehno sami s svojimi kratkotrajnimi pogodbami in menjajoč uporabnike, svojih pravic na delovnem mestu dostikrat ne poznajo ali pa si jih zaradi negotovega položaja ne upajo zahtevati, kar uporabnikom omogoča, da lažje izvajajo subtilne in tihe oblike kršitev pravic. To pa je ravno tisto, kar godi uporabniku, saj manj pravic zanj pomeni manj stroškov dela in večji profit. Izsledki raziskave kažejo, da ima agencijsko delo trajno naravo. Redko se zgodi, da se agencijski delavec po določenem obdobju zaposli neposredno pri uporabniku. Zaposlitev prek agencij tudi večinoma ne nudi možnosti za dodatno usposabljanje, izobraževanje ter napredovanje na delovnem mestu, delo pa je pogosto manualno in enolično. To pomeni, da je agencijski delavec trajno ujet v svojo izjemno prekerno situacijo, ne da bi si jo lahko skozi čas izboljšal.

Agencije izbirajo

Agencije zlahka zavrnejo sodelovanje z delavcem, kadar ocenijo, da mu ne bodo mogle najti uporabnika. Ker zasledujejo finančni interes, praksa kaže, da se npr. izogibajo zaposlovanju delavcev s slabšim zdravstvenim stanjem oziroma z njimi hitreje prekinejo sodelovanje. Breme vzdrževanja v času bolezni je tako preneseno na delavca, kar v primerjavi s klasično zaposlitvijo predstavlja izrazito negativno spremembo. Če se zdravemu delavcu agencijsko delo zdi primerna rešitev ob iskanju zaposlitve, se isti delavec (denimo v primeru delovne nezgode) nemudoma lahko znajde brez zaposlitve. Agencijsko delo pomeni možnost redne zaposlitve, kar je za mnoge, še posebej pa za migrantske delavce, zelo pomembno, saj lahko na tej podlagi pridobijo dovoljenje za bivanje v Sloveniji. Toda v praksi to pomeni veriženje kratkotrajnih pogodb, nizkih plačil za opravljeno delo, umanjkanje napredovanja na delovnem mestu, nenehno menjavanje delovnega okolja in nezmožnost uveljavljanja pravic, ki izhajajo iz zaposlitve. Četudi agencijsko delo za številne migrantske delavce pomeni relativno izboljšanje njihovega položaja, ga ne gre idealizirati. V sebi ima namreč vgrajene številne mehanizme, ki onemogočajo, da bi tako zaposleni delavci kadar koli prišli do gotovosti, ne glede na to, kaj določajo pravni okvirji. To pa za agencijske delavce, tudi tiste, ki so migranti, pomeni, da jim pravic nihče ne bo podaril, temveč si jih bodo morali izboriti. Tako kot mi vsi.

Andrej Pavlišič

ONA

08
KRALJI
ULICE

Rad bi vam povedal poučno zgodbo. Pred davnimi časi sva živela jaz in moja punca. Bila sva še najstnika in življenje je bilo lepo in brezskrbno. Takrat še nisem bil bojevnik teme. Normalno sva se šolala in načrtovala prihodnost. Bila sva tudi športnika, ona je igrala tenis, jaz sem pa treniral baseball. Ljubezen je bila tako velika, da sem verjel, da bova zmeraj skupaj. Veliko sva potovala in nasploh uživala svojo mladost. Bila sva super par, dokler se nisem jaz začel poigravati s heroinom. Takrat še nisem poznal pasti droge in razuzdanega življenja. Kot začetnik heretične izprijenosti nisem jemal resno, temveč sem bil prepričan, da bom lahko opustil svoje udejstvovanje in se izognil inkviziciji. Danes poznam svojo zmoto, a izgubljenega časa se ne da povrniti. Tako sem na začetku sem ter tja jemal trdo drogo in ona je vse skupaj tolerirala. Seveda je bilo neizogibno, da se je tudi ona zapletla v usodno mrežo sveta mamil. Tako je minilo nekaj let in njeno zanimanje za drogo je prišlo tako daleč, da sem se počutil krivega in sem obsojal samega sebe, ker ji nudim možnost samouničevanja. Pred njo je bila svetla prihodnost, saj je študirala pravo in imela velike cilje. Tudi jaz sem jih imel, tudi šolo sem dokončal, toda z leti mi je postalo jasno, da sem zabredel in se ne morem več izviti iz pogubnega objema teme. Ko se enkrat ozreš v temo, jo v sebi nosiš do konca življenja. Brezpredmetna je polemika, droge se ne da kontrolirati, ona ima vso kontrolo. V glavnem, zadeva je prišla tako daleč, da sem ugotovil, da se moram v njeno dobro umakniti iz njenega življenja. Sicer se nisem želel, ker sem jo ljubil, toda nisem želel prevzeti krivde za njen propad. Kako lahko pustiš punco, ki jo ljubiš, kako ji razložiš svoje razloge, če si sam pustolovec in avanturist? Ne moreš,

Križar

saj si zadnja oseba, ki lahko drugemu soli pamet o pasteh drogiranja. Poleg tega je bila ljubezen resnična in ni bilo govora o koncu najine veze. Ja, najprej sem ji poskusil obzirno razložiti svoje strahove. Preprosto sem ji rekel, da ne želim več biti z njo, vendar to ni zaleglo, ker mi ni verjela. Vedela je, zakaj ji to govorim in zanjo to ni bil zadosten razlog, saj me je ljubila. Toda jaz sem jo tudi ljubil in verjeli ali ne, sem ji želel najboljše. Ker se je zadeva vlekla v nedogled in ni šlo na bolje, sem moral storiti naslednji korak. Nekega večera, ko smo se zabavali, sem pijan preživel intimne trenutke z neko drugo punco, ki se je danes sploh ne spomnim. To sem izpeljal tako, da so vsi vedeli. In izvedela je tudi ona. Nevihte, ki je sledila, mi ni treba posebej opisavati. Njen obup, njena jeza in nejevera so bili ogromni. Ni me samo pustila. Vsakič, ko me je srečala, mi je prisolila klofuto. Nekega večera me je v stari Ljubljani celo s kolenom sunila v mednožje. Padel sem po tleh, celo temnilo se mi je, toda nisem bil jezen, marveč

mi je na nek način odleglo. Počasi se je vse umirilo. Sam se nisem uspel izviti iz sveta droge in sem potreboval še leta, da mi je uspelo narediti zadovoljiv konec. Še dandanes se sprašujem, če mi bo kdaj uspelo omiliti škodo, ki sem jo povzročil sebi in ljubljanim. Sprašujem se, če bom kdaj zadovoljen sam s seboj. Ona pa se ni nikoli več drogirala, dokončala je pravo in danes, če se ne motim, dela na sodišču v Haagu. Vem, da razume, zakaj sem naredil tako skrajni korak in mi je menda hvaležna. Sam je nisem nikoli pozabil, čeprav imam punco, ki jo ljubim. Vsem, ki se spuščate v izgubljeni svet mamil, pa sporočam, da boste morali za svoje početje odgovarjati sebi, vendar boste to spoznali šele, ko bo prepozno. Tistim, ki ste že zabredli, pa ne morem več nič reči, saj sami poznate vso resnico. In potem je bilo ...

Križar

ČEMU SLABA BANKA, A NI ŽE DOVOLJ KATASTROFALNIH?

TATU ZGODBA

Tatu predstavlja indijski labirint. Njegov pomen je, da se včasih zmotimo in ne izberemo pravega načina življenja, toda še vedno imamo možnost iskati in najti pravo pot. Najti sebe in način življenja, ki nam najbolj odgovarja. Poti je veliko in veliko življenjskih resnic je treba, da izberemo pravo.

Reda

foto: Jean Nikolić

ŽIVLJENJE!

NEKI TIP MI JE NEKOČ REKEL, KO PRIDEŠ NA KONEC SVOJE POTI,
ZAGLEDAŠ SKUPNO SKLADOVNICO LESA IN SE MORAŠ VPRAŠATI,
ALI SI MED SVOJIM BIVANJEM TUKAJ K NJEJ KAJ DODAL
ALI SI Z NJE SAMO JEMAL!?

JANI ZUPAN

PODGANA

BOG, OTROKI!
ALI NE SLIŠIŠ SIREN?
MOJE OSOVRAŽENO ROJSTNO MESTO.
NIKOLI TE NISEM ŽELELA.
NE RABIM SKRIBETI.
KOT REČENO, LAHKO JE.
NIKOLI VEČ ŽRTEV.
NEBO JE JASNO,
ZVEZDE SO SVETLE.

PETER PITAMBAR PANGERC

NI SE VAM ZGODILA ULICA, VI STE SE ZGODILI NAM!

Menim - še posebej ker sem bil priča tudi samemu začetku izbruha nemirov - da je to poročilo o protestu na mestu, ob različnih interpretacijah v medijih. Gre predvsem za osvetlitev tega, kar se je dejansko zgodilo.

foto: Vlasta Hojan

Protest se je začel v petek, 30. 11., ob 16-ih, na Kongresnem trgu v Ljubljani. Kljub slabemu vremenu se je trg kmalu napolnil s približno toliko ljudmi, kot jih je bilo slab teden prej na demonstracijah proti varčevalnim ukrepom. Ljudje različnih starosti in profilov smo prišli izraziti nezadovoljstvo nad stanjem v slovenski politiki, kjer je po 20 letih vsem jasno, da strankarska politika daje prednost lastnim interesom pred interesi državljanov Republike Slovenije. Tako je politikom, katerih obrazi se v 20 letih samostojnosti niso bistveno spremenili, uspelo nekaj uspešno in najbolj zgledno državo Balkana spraviti na kolena, in jo pridružiti državam, ki se utapljajo v nepotizmu in korupciji ter v katerih ljudje ne vidijo več svetle prihodnosti. V državi, ki je pol stoletja gradila na socialni državi, se zdaj borimo za njene ostanke. In izgledi niso dobri, saj nam tako desne kot leve stranke ponujajo le trši ali mehkejši prehod v neoliberalizem, kjer je socialna država le »nepotrebno« breme za trg in kapital. Zato se je zgodila ulica. In lahko rečem, hvala Bogu, da se je zgodila, saj sem že bal, da sta individualizem ter potrošniško pranje možganov kapitalizma narod spravila v apatijo, iz katere ni bilo videti izhoda. Z optimizmom me je navdalo posebej to, da je bila med protestniki večina mladih. Kot sem že zgoraj omenil, se je množica najprej zbrala na Kongresnem trgu, kjer je z govori, skandiranjem in razno raznimi napisi (najbolj zanimivi so bili: »even Hitler was elected«; »nisem jaz proti sistemu, sistem je proti meni«; »SLO – Samo Lopovi Obogatijo« ...) izražala svoje nezadovoljstvo nad stanjem v naši politiki. Nato smo se premaknili pred parlament, kjer se je izražanje nezadovoljstva na miren način nadaljevalo. Na tem mestu se mi zdi potrebno izpostaviti, kako je prišlo do izgrediv. Sam sem bil oddaljen le nekaj metrov od dogajanja, kjer se je vse skupaj začelo. In sicer so do ograje na Trgu republike prišli fantje (stari okoli 15 let) z napisom: »Sami proti vsem; NE EU hlapcem«. Na napisu je bil tudi znak avtonomnih nacionalistov, nacionalistične skupine, ki se spogleduje z rasizmom. Na poti do ograje na Trgu republike so med ljudi metali močnejša pirotehnična sredstva ter provocirali množico z desničarskimi slogani. Zaradi teh provokacij je množica začela skandirati »spizdite«. Situacija se je vseeno kmalu umirila. Poudariti je treba, da do tega trenutka niso leteli nobeni predmeti v policiste. Nato pa je policija odmaknila ograjo in začela loviti to skupino, ki je prinesla zgoraj omenjeni transparent. Kljub verjetno dobronamerni potezi, da bi preprečili morebitni konflikt med to desničarsko skupino in množico, so se ravno s tem dejanjem sprožili nemiri, saj je ta prihod policistov in lov na zgoraj omenjene demonstrante sprožil ogorčenje med množico, ki je začela

foto: Vlasta Hojan

v policiste metati vse, kar ji je prišlo pod roke. In nato smo bili priča dobro uro trajajočemu pozicijskemu boju med protestniki in policijo, ki se je zaradi toče različnih predmetov morala večkrat umakniti po Trgu republike. Predmete so metale najrazličnejše skupine mladih, in ne samo ena tako ali drugače usmerjena skupina. Vmes so bili tudi protestniki, ki niso pripadali nikamor. Torej policiji se ni bilo treba boriti le proti nekaj 10 skrajnejšem, ki slabim 100 policistom v polni protiizgredniški opravi ne bi predstavljali večjih težav, temveč proti na stotine različno opredeljenim skupinam in posameznikom, za katere je na žalost policija predstavljala edin možen kanal za sprostitev jeze nad stanjem v slovenski politiki. Policiji je protestnike uspelo potisniti s Trga republike šele s solzivcem. Množica se je nato skozi podhod pri Maximarketu umaknila proti Kongresnemu trgu. Tam pa je policija uporabila vodni top, da ji je uspelo razgnati še preostanek protestnikov. Protesti so se povsem umirili šele okoli 23. ure, ko je policiji uspelo umiriti še zadnje manjše skupine protestnikov. Torej, res je, da so proteste izkoristile najrazličnejše nasilne skupine in posamezniki, res pa je tudi, da bi morebiti protesti ostali mirni, če bi policisti pametneje posredovali, in sicer z osamitvijo provokatorjev in ne z jurišem na njih, ki je množico obrnil proti njim. Kljub temu je v nadaljevanju treba pohvaliti policijo, saj se je odzvala strokovno ter pazila, da ni uporabila sile nad mirnimi demonstranti, nad nasilnimi pa je uporabila, vsaj kolikor sem jaz videl, le potrebno silo.

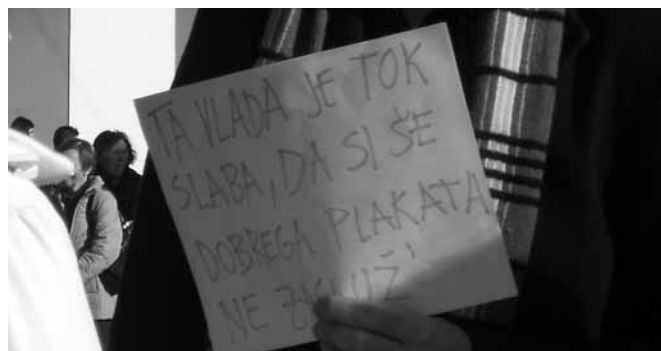

foto: Vlasta Hojan

Na koncu je pomembno predvsem to, da se ne izgubi sporočila, za katerega pa menim, da so ga izgrediv še bolj jasno spravili v medije in svet. Državljeni Republike Slovenije imamo dovolj takšne politike, ki so ji pomembnejši lastni interesi od interesov ljudi, ki daje zvestobo stranki pred strokovnostjo in sposobnostjo, in ko to nekdanje zgledno državo pelje v pravno in socialno razsulo. In če bo politika tudi na to opozorilo odgovorila z ignoranco, kot je to počela od sedaj, ljudem na žalost preostane le še ulica in nasilje. Kdo bi jih obsojal?!

Matej Jemec, Gibanje za dostojno delo in socialno družbo

STAYIN' ALIVE – DELAVNICA TEMELJNIH POSTOPKOV OŽIVLJANJA V DNEVNEM CENTRU KU

V sredo, 21.11.12, na dan socialke in namesto glasbene delavnice, smo v dnevnem centru Kraljev ulice priredili delavnico na temo temeljnih postopkov oživljanja. Izvedena je bila v okviru Meseca preprečevanja odvisnosti, organizatorji pa so bili Zavod za zdravstveno varstvo Koper in Zavod za zdravstveno varstvo Nova Gorica. Delavnico sta izvedla nadvse simpatična zdravstvena delavca Živa in Mario, ki sta kljub (smrtni) resnosti teme, na zabaven (in ne zabajantski) način predstavila nekaj temeljnih korakov pomoči poškodovani osebi, katera ne diha in/oz. ima zastoj srca – v smislu kako pristopiti, kako preveriti ali oseba diha, kako pri tem poskrbeti za svojo varnost in zdravje, kako masirati srce itd. Njun pristop, poln slikovitih prispodob, se mi je zdel učinkovit, saj si določene stvari lažje zapomniš, če imaš na njih asociacije iz vsakdanjega življenja – npr. lažje si zapomniš v kakšnem ritmu je najboljši masirati srce, če veš, da mora le – ta biti usklajen s pesmijo iz filma Vročica sobotne noči Stayin' Alive Bee Gees-ov. Po naključju je še v tem primeru naslov (v slovenščini pomeni »ostani živ«) popolnoma na mestu. Mogoče se to sliši malo morbidno, ampak osnovni namen t.j. pomnjenje, je tako lažje dosežen. V tem stilu so bili narejeni tudi kratki igrani filmi, ki smo si jih skupaj ogledali – angleški gangsterji na svoji žrtvi in seksi punca na svoji seksualni partnerici demonstrirajo postopke oživljanja. Delavnice se je sicer udeležilo

Temeljni postopki oživljanja in avtomatska zunanja defibrilacija

Preverite odzivnost

Narahlo potresite
Glasno vprašajte: "Ali ste v redu?"

Če ni odziva

Odprite dihalno pot in preverite dihanje

Če ne diha normalno ali ne diha

Pokličite 112, najдите in prinesite AED

Takoj pričnite s KPO

Roke položite na sredino prsnega koša
Napravite 30 zunanjih masaž srca
• Čvrsto pritisnite vsaj 5 cm v globino s hitrostjo 100 stisov/min
• Svoje ustnice zatesnite okoli ust
• Enakomerno vpihujte, dokler se prsni koš ne dvigne
• Dajte naslednji vpih, ko prsni koš uplahne
• Nadaljujte s KPO

KPO 30:2

Če diha normalno

↓

* Obrnite bolnika v položaj za nezvestnega

- Pokličite 112
- Nadaljujte z ocenjevanjem, dokler dihanje ni normalno

Vklopite AED in prilepite elektrode

Takoj sledite glasovnim ukazom
Eno elektrodo prilepite pod levo pazduho
Drugo elektrodo prilepite ob prsnici pod desno ključnico
Če je prisotnih več reševalcev - ne prekinjajte zunanje masaže

Umaknite se in defibrilirajte

Nihče se ne sme dotikati žrtve
- med analizo
- med defibrilacijo

Če se bolnik prične zbujati: premikati, odpirati oči in normalno dihati, prenehajte s KPO
Če je nezavesten, ga obrnite v položaj nezvestnega*.

011
KRALJE
ULICE

manjše število ljudi, so pa lahko le-ti tako podrobneje in glede na njihovo dosedanje znanje, učinkoviteje obnovili oz. pridobili nove veščine, ki jih je bilo možno preveriti tudi praktično - na lutki. Delavnico so poleg Kraljev ulice izvedli tudi na društvu Stigma v Ljubljani in na društvu Svit v Kopru.

Iztok Koren

NEK AJ

cestnih

ODLOČITEV

Za žive in mrtve
ne bom več pil,
sem se pridušal,
kričal na glas,
kačjo slino še danes
v jarek bom zlil,
čutim, da za rešitev
še vedno je čas.

Vse sem zafural
zaradi vražje pijače,
me v godljo je pahnila,
raztrgala hlače.
Srce je zdrobila,
ukradla mi dom.
Kako rad bi vas srečal!
v meni strah in dvom...

Nešteto razlogov
za novo življenje
je še pred menoj.
Odločitev je moja,
da trezen poiščem svoje drage,
odprem zapahnjena vrata
in končno najdem spokoj.

Katarina Kalaba

BREZDOMEČ

Imeti vse, izgubiti vse, prijatelje,
znance, družino, zaradi raznih
okolščin, kot so alkohol, prevare
in ostalo, se lahko zgodi vsakemu
od nas. Preseliti se iz urejenega
življenja v neurejeno življenje ni lahka
naloga osebe, ki se znajde v takšnih
okolščinah, kjer ji ulica narekuje
ritem in način življenja. To je borba
za preživetje iz dneva v dan, noč
za nočjo. Nekateri se znajdejo bolj,

nekateri manj in klavirno končajo
svojo brezdomno pot na različnih
krajih, bolni, obnemogli, zapiti,
zapuščeni, brez imena, ostane le
spomin med sebi enakimi, s katerimi
je delil kos kruha, pijačo, ležišče in vse
vsakdanje regebe.

Brezdomec: marsikdo misli, da je
to umazan, strgan, smrdljiv, zapit
človek, brez imena, ponosa, nekateri
že, vendar ne vsi, smo tudi urejeni,
čisti in pošteti. Ritem življenja in
način ti narekujejo ulica, ljudje in
okolje, v katerem živiš. Problemi
brezdomca so, kje in od koga pridobiti
denar, imenovano beračenje za
dnevno preživetje, ki od človeka
zahteva znanje, potrpežljivost,
pogum in vztrajnost ter moč, vse to
na pameten način izvesti in zaslužiti
denar za hrano, pijačo, cigarete in
ostalo, verjemite, ni lahko, pravilno,
ob pravem času in na pravem kraju,
seveda. Lokacije so različne, so del
uspešnega dneva, ki se ponavlja zalije
s pijačo (odvisno od zaslužka). Potem
sama konkurenca med berači oziroma
brezdomci je zelo huda, za teritorij, za
denar, za prenočišče in ostalo; je hudo.
Če rečem: v celoti je življenje na cesti
borba za preživetje. Brezdomci so brez
soc. zdravstvenega zavarovanja, torej
si odvisen od nujne pomoči, ostalo
je v tvojih rokah, znajdi se. Dogajajo
se psihične, fizične, alkoholne krize,
ki jih moraš rešiti sam, brez pomoči
družbe, torej preživi ali obstaneš na
mestu in umreš. Dan brezdomca je
naporen in dolg. Skoraj nikoli se dnevi
ne ponavljajo. Spreminjajo se imena
dni, dokler se jih še spomniš, kasneje
tudi to ni pomembno, kraj, beračenje,
ljudje, zgodbe ljudi, ki jih srečuješ in
seveda kraji prenočišča. Spi se povsod,
ponavlja umaknjeno od človeških
pogledov, trenutnega dogajanja, torej
nekje na samem s samim seboj, ali s
sotrpini, če si v družbi, večer hitro
mišne, če si sam, tē s časom začne
najedati pomanjkanje družbe, zato se
marsikdo spoprijatelji s svojim litrom,
ki ga omamno popelje v spanec za
zaslužen počitek, za nove podvige.
V novem dnevu, ki se začne s prvimi
sončnimi žarki in konča s prvimi
znaki večera. Po svoje zanimivo,
vendar težko in naporno življenje.
Seveda nekateri raje kot na cesti, če
seveda obstaja možnost, najdejo svoj
mir v zavetiščih za brezdomce.

Zurman Goran

MOJE PRIJATELJICE INSULINKE ALI PRIGODE ENE ZADETE DEKLINÉ

Vedela sem, da bom zajebala. Tako
ko mi je Ingrid naročila, naj ji pri
mojem dilerju kupim pol grama horsa,
sem vedela, da bom zajebala. Preveč
sem bila navlečena tiste čase,... Tiste
lepe zadevarske čase, ko je bilo vse
črno belo in vse belo črno,... Dobili
sva se na avtobusni postaji v mestu
zgoda j zjutraj, preden je imela Ingrid
šolo, hodila je namreč na srednjo,
drugič v prvi letnik, ampak vsi z
njo vred smo verjeli, da bo nekoč
dokončala to šolo, ter da bo zgolj
zaradi tega pametnejša... Dobili
sva se v avli avtobusne in ko mi je
naskrivaj stiskala tisočake tolarjev,
sem ji obljubila, da robo poženeva
po žilah pri današnjih večernih
vajah dramskega krožka, kamor sva
takrat obe še zahajali. Brigalo naju
je, kaj si bodo mislile najine igralske
kolegice, to je bil najin biznis. Saj sem
ji nameravala prinest staf, res, ne
sicer celega pol grama, ampak vseeno,
nameravala sem ji prinesti veliko
večino. Tako večino, ki bi na volitvah
ziher zmagala!! No, in tako sem šla
nabavljat, kot že neštetokrat prej, v
meni najbližji kraj, kjer je trgovina
s trdimi drogami v tistem obdobju
cvetela. Z dilerjem sem se dobile šele
ko se je znočilo, ker je bil prej zaseden,
ko sedaj razmišljam, s čim hudiča je
bil zaseden ... V popolni temi za enim
kozolcem (imam ga v spominu, kot bi
se zgodilo včeraj) mi je za pol sekunde
razprl paket s heroinom in paranoično
komentiral: »Dej, sej vidiš, da je kul
staf, ne bom ti preveč kazal, da me
kdo ne vidi«, in to je bilo to. Dala sem
mu denar in zadovoljna odšla proti
domu. Domov sem prispela pol ure
preden je naš dramski krožek začel z
vajami. Naj vam, ki niste bili nikoli na
igli razložim, da med džankiji obstaja
tiha hierarhija. Prvi se ga zadene
tisti, ki je nabavil staf. Drugače ne
gre. Ni variante, da bi imel kdorkoli
kakršenkoli razlog, da bi se mu bolj
mudilo zadet se ga! Res je. In tako
sem šla na wc in stresla na žlico novo
kupljen heroin, dodala malo citronke
ter vode in se vesečila, da bom količino
po kratki kuhi zvelkla v iglo. Ampak
ko sem začela z vžigalnikom kuhati
to magično zmes, je zadišalo po kavi.
Res je, ZADIŠALO JE PO FRIŠNO
KUHANU KAVICI! V istem trenutku

sem se zavedla, da me je moj sladki dilerček kratko malo nategnil!!! Oh ja, in sem poskusila vse skupaj razložiti Ingrid pa ni šlo. In tako sem jo opazovala, kako se je zadela s tistim kofetkom in upala, da je dilerček dodal vsaj 0.000000001 grama čistega heroína v zmes. Pa ni! Za crknt!

Barbara

OČE OČETU

Zelo sem bil vesel, ko sem dobil sina. Bil je nasmejan in vesel moje ropotuljice. Oče oblačil sem ga in slačil ter mu brisal usrano ritko. Hvaležen mi je bil na svoj način. Verjetno si bil ob mojem rojstvu vesel tudi ti. Ko sem hodil k tebi, me nisi nikoli spodil. Lej ata: če si neumen, se ne moreš delati pametnega, če pa si pameten, se lahko delaš neumnega. In ti nisi neumen. Lej ata, vem da si jebena stranka. Tudi meni se to dogaja. Ne maram in nočem od tebe nič. Z veseljem pa bi s tabo spil eno kavico. Sedaj sem tudi jaz oče in sinu želim zdravja, denarja, punce in ljubezni. Res da sem pankrt, ampak imam pravico živeti. Poišči me, zelo te bom vesel, da te vidim.

Kavica (pokličite 051 704 841)

ANEKDOTE IZ PRODAJE

VETER

Ker prodajam na zelo izpostavljenem mestu, tam dostikrat vleče zelo močan veter. Neko dopoldne, ko je kar močno pihalo, je par ljudi pripomnilo, da me bo odneslo. Sam pa sem jim odvrnil, da me je v bistvu ravnokar prineslo. Včasih ne škodi, če se malo posališ.

Stripi

RAZBURJEN MOŠKI

Normalni dan na Trdinovi. Prodajal sem kake pol ure in šlo mi je zelo dobro, nakar se je prikazal starejši gospod, ki je pač imel slab dan. Parkomat za plačevanje parkirnine ni za vse. Moški stoji pred tem kakih pet minut in ne uspe mu in ne uspe plačati parkirnine. Sam pristopim in mu predlagam, da mu lahko pomagam, če želi, on pa ponori in me odslovi, češ saj znam sam. Spet nobenega konkretnega rezultata, zato ves besen pride do mene in mi da dva evra, kupi pač Kralja, potem pa prosi: »Fant, daj, pomagaj mi. Tule še nisem plačeval in mi nikakor ne gre. Že skoraj 20 minut se trudim, žena pa me čaka, ker jo moram peljati v službo.« Seveda sem mu pomagal, in na koncu se mi je lepo zahvalil za pomoč, sam pa sem mu zaželel lep in miren dan.

Perice

POMEMBNOST NASLOVNICE

Ta mesec so Kralji zelo posebni, ker sem jaz na prvi strani. Mislim na november. Zelo v redu je, če prodajaš sebe na prvi strani. Obenem bi pohvalila še šiviljski krožek, kjer se učimo šivati z električnimi šivalnimi stroji. Zanimiva je tudi glasbena delavnica, pri likovnem pa mi je všeč to, da si lahko sam zamisliš, kar boš narisal, in to tudi storiš. To je zaenkrat vse, pa lep pozdrav,

Marija

PRTLJAGA

Včasih se sprašujem, zakaj trpim vsa tista ponižanja in poglede ter kletvice, ki namenjene meni, ki prodajam Kralje za golo preživetje. Obstajajo pa tiste podrobnosti, ki ti polepsajo dan, pa čeprav to ni evro, ki ti ga nekdo z veseljem da, temveč nasmeih namenjen tebi, in razumevanje situacije, v kateri si se znašel. Sam prodajam poleg dvigala za prtljago in invalide, ki pa ima navado, da se vsake toliko časa odloči ne obratovati. Tako se tu pa tam najdem s kakim kovčkom ali vozičkom v roki. Saj ne morem samo stati in gledati kakšne mamice, ki se

muči z vozičkom ali prevelikim kosom prtljage. Prav to se mi je zgodilo tudi nek dan, ko sem gospe pomagal nesti zelo težak kovček. Na vrhu stopnic je začela iz torbe vleči denarnico, iz nje pa 10 €. Zagotovim ji, da ji nisem pomagal zaradi denarja, nakar me popravi ona, češ da se je zmotila in vstavi 10 € nazaj v denarnico, izvleče pa 20 € z besedami: »Ta bo boljši.« Ko sem ji skušal dopovedati, da je to še toliko bolj preveč, me je zaustavila z besedami: »Danes mi nisi prvič pomagal, in ob kaki priložnosti bom spet potrebovala tvojo pomoč.« Kaj pa sem mogel, kot z nasmehom vzeti ponujenih 20 €.

Marko Nakrič

V VESELEM PRIČAKOVANJU

Med nosečnostjo sem spoznala prijazno žensko, ki mi je na začetku meseca vselej kupila časopis in ga nadvse bogato poplačala (z desetimi evri). Med mesecem mi je vselej še dodatno nakupila nekaj hrane in mi v roke stisnila kak bankovec, ki mi je še kako prav prišel. Še zdaj, ko ima moj sin Luka že 6 mesecev, se večkrat spomnim nanjo. Vselej se je želela dotakniti mojega trebuha, ker sama ne more imeti otrok.

Slavdija

LEPI TRENUTKI

Včasih je prodaja Kraljev ulice kot loterija - nikoli ne veš, kakšno presenečenje te čaka. Zgodijo se momenti, ko bi najraje obupal, veliko pa je tudi lepih presenečenj, ko ti kdo kratko malo podari bankovec in lahko zato velik prejel zaključiš z delom. Še veliko več kot to pa mi pomenijo iskrene pozornosti, s katerimi ti ljudje dajo vedati, da jim ni vseeno zate. Denimo lanskega decembra je gospa nama s punco prinesla toplo božično večerjo in nama tako polepsala praznike. Zahvalil pa bi se rad tudi družini iz Trbovelj, ki se je na poti na koncert ustavila pri nama, naredila pravi mali piknik s sendviči, potem pa naju je gospa pohvalila še v pismu, ki je bilo objavljeno v eni prejšnjih števil Kraljev.

Aleksander Petric

KRALJI ULICE NA OBISKU V GOZDNI HIŠICI POD ROŽNIKOM

V prednovoletnem času smo obiskali našega Ćimija, ki že 23 let prebiva v kolibi, ki si jo je sam zgradil v gozdu pod Rožnikom. Pravi, da ga ponoči obišče veliko gozdnih živali in da ga tudi v najhujši zimi ne zebe. Spalni del je namreč vkopan pod zemljo in ohranja vedno enako temperaturo, do njega pa vodi ozek hodnik, na katerem so na policah skrbno

pospravljeni za življenje v gozdu uporabni predmeti. Postregel nam je z okusnim gozdnim čajem, ki ga vsak dan skuha na odprtem ognjišču, vodo dobi iz bližnjega izvira. Srečno Ćimi!

Kralji ulice

foto: Maja Vižintin

PROJEKT DRUGA ROKA

foto: MG

V okviru zavoda Zarja, namenjenega osebam s pridobljeno poškodbo možganov, so organizirali projekt Druga roka, namenjen večji kvaliteti življenja uporabnikov. Sistematično in zagnano so zbirali oblačila in obutev, odziv pa je bil nadpovprečen. Žal se je čas za zbiranje počasi iztekal, prostor za shranjevanje pa krčil, skratka materiala je bilo več kot preveč. Zato je bila odločitev nekako

logična – narediti dobro delo in z razpoložljivimi sredstvi oskrbeti organizacije, ki bi jih koristno porabile. Prijazni fantje so tako z zvrhanim kombijem obiskali nas in Kulturno ekološko društvo Smetumet, pa še koga. Za lepo gesto se jim najlepše zahvaljujemo!

Kralji ulice

ŠIVILJSKA DELAVNICA

V mesecu novembru smo v okviru projekta Univerza pod zvezdami začeli s šiviljskimi delavnicami. Že nekaj časa so se krojile ideje in se izoblikovale želje po ustvarjanju za šivalnim strojem. V Posredovalnici rabljenih predmetov smo našli dva delujoča šivalna stroja in začeli z ropotanjem. Nekateri že znajo šivati, pa nekaj časa nismo imeli priložnosti sesti za šivalni

stroj, spet drugi bi se radi naučili, predvsem zato, da si lahko zašijemo, skrajšamo ali zoožimo kak kos ..., spotoma pa sešijemo kak okrasek, vzglavnik, vrečko ... Za kaj več pa potrebujemo še nekaj prakse, potrpljenja in domišljije.

Monika Cerar

foto: Monika Cerar

KRALJI NA METELKOVI... TOKRAT KOT LIKOVNIKI NA RAZSTAVI, IMENOVANI OBRAZI

foto: Kerina Ljerc

Kar nekaj časa smo na različnih lokacijah udeleževali idejo plakatov – risb, imenovanih Obrazi. Bilo jih je devet. Vsaka podoba obraza je sestavljena iz štirih posameznih slik, ki jih združuje enotna linija obraza (velikost), nakazano je mesto (delno tudi oblika) za

usta, nos, oči, uhlje in lase, medtem ko so izbira barv, tipografija posameznih delov obraza, dodatki (npr. uhani) in dokončna oblika stvar posameznega likovnika. Tako je nastalo devet izredno zanimivih kreacij v vseh možnih interpretacijah, katerih smisel in realnost si lahko poustvari vsak gledalec sam. Pri ustvarjanju je sodelovalo mnogo posameznikov, vsak zase, individualno, inovativno, vsak s svojo zamislijo o končni podobi, brez vedenja o tem, kako drugi upodabljajo ostale tri dele istega obraza. To morate videti! Poleg obrazov so razstavljeni še trije sklopi del posameznih avtorjev, ki so prav tako odraz trenutne inspiracije in energije. Otvoritev se je zgodila 28. 11. 2012

v prostorih kluba **Sot 24,5**, ki ga vodijo člani društva **YHD** – za teorijo in kulturo ter neodvisno življenje hendikepiranih. Ti v omenjenih prostorih organizirajo razne razstave, projekcije filmov, glasbe, okrogle mize in še in še. Bistvo vsega pa sta druženje in izmenjava mnenj s ciljem uresničevanja idej posameznika in pa društva kot osnovne celice, ki se mora boriti za pravice članov društva in za vse tako ali drugače hendikepirane. Tako menita Elena in Emil, ki sta bila prisotna kot predstavnika in tudi aktivna pri postavitvi razstave likovne sekcije Kraljev ulice. Pa še prav imata!

Arne

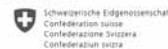
TOČEN KOT ŠVICARSKA URA

POROČILO S STROKOVNE EKSURZIJE - OBISK PARTNERSKE ORGANIZACIJE V ŠVICI

Red, točnost in urejenost okolice odsevajo tudi notranjo državno ureditev. Presenečeni smo bili nad tem, kako dobro je poskrbljeno za vse družbene skupine, kar temelji predvsem na dobrem sodelovanju med državo, kantoni in občinami. V mestu Zürich smo se mudili nekaj dni v mesecu septembru, z namenom, da pridobimo čim več informacij, izkušenj in znanja, ki jih počasi prenašamo tudi v svoje delovne aktivnosti. Po celodnevni vožnji smo se dobro naspali v lepo urejenem penzionu, naslednji dan zjutraj pa začeli z obiski. Najprej smo se oglasili v naši partnerski organizaciji Domicil, kjer so nas pristrčno sprejeli in nam predstavili aktivnosti, ki jih izvajajo. Fundacija Domicil je bila ustanovljena leta 1994, s ciljem posredovanja med stanodajalci (stanovanjska podjetja in kooperative) in najemniki z namenom pomoči skupinam prebivalstva, ki si same težje najdejo ustrezno nastanitev zaradi nizkih dohodkov. Ljudem nudijo pregled finančnih možnosti za najem ter pridobivanje vseh potrebnih dokumentov, zbiranje referenc (mnenj) od prejšnjih najemodajalcev, obisk in pregled stanovanja, nudenje možnosti (kar je menda najbolj pomembno), da se Domicil vključi v pogodbeno razmerje med stanodajalcem in najemnikom kot tretja stranka, ki bo stanodajalcu (so)jamčila izpolnjevanje pogodbenih obveznosti, predvsem seveda redno plačevanje najemninih in stanovanjskih stroškov, v primeru težav in konfliktov se lahko tako stanodajalci in najemniki obrnejo na Domicil, ki nato posreduje med njimi in pomaga pri reševanju problemov. Obiskali smo tudi socialno terapevtsko skupnost Ulmenhof. To je nastanitveni terapevtski program, namenjen posameznikom, ki imajo težave z nedovoljenimi drogami, kot tudi parom in družinam. V program so vključeni tako starši kot njihovi predšolski otroci. Uporabniki se lahko vključijo prostovoljno ali preko odločbe sodišča (namesto zaporne kazni, povezane z drogami). Pogosto je za zasvojene starše program zadnja možnost pred odvzemom otroka. Pogoj pred vključitvijo je dvotedenska detoksikacija. V programu imajo uporabniki možnost razmisliti o svoji odvisnosti, prepoznati svoje težave in jih začeti premagovati, prevzeti osebno odgovornost in vzpostaviti trdne temelje za samostojno življenje po zdravljenju. Nadalje nas je naše raziskovanje popeljalo v organizacijo Infodona, ki je svetovalni center za migrante, kjer do uporabnikov pristopijo v njihovem jeziku in jim svetujejo v pravnih, zaposlitvenih, finančnih, zdravstvenih in drugih zadevah. Zaposleni govorijo 11 različnih jezikov, po

potrebi pa najamejo tudi prevajalce. Sodelujejo tudi z odvetniškimi službami, psihiatri in bolnišničnim osebjem, organizacijami, ki skrbijo za reševanje stanovanjske problematike, pokojninskega sklada itd. Njihove storitve vsebujejo tudi pomoč družinam pri socializaciji otrok, da se počasi navajajo na družbene vrednote, ki vladajo v Švici in so morda različne državi, iz katere družina izhaja. Zato organizirajo tudi pomoč in stike s prostovoljci, skupne dejavnosti, pomoč pri iskanju vrtca in prostočasne dejavnosti. Brezposelnim pomagajo pri usmerjanju za lažje iskanje zaposlitve, jim finančno svetujejo, nudijo pomoč pri iskanju zdravniške pomoči, uveljavljanju pravic iz pokojninskega sklada, subvencijah, pri plačevanju zdravstvenega zavarovanja. V skupnosti pa organizirajo kulturno-družabne dogodke z namenom širjenja socialnih vezi. Pot nas je vodila tudi v obisk Caritasa Zürich, kjer kontinuirano izvajajo naslednje programe za socialno izključene posameznike in družine: School start + (svetovanje migrantskim družinam o šolskem sistemu); Inclusio (program za mlade brez dokončane šole, ki iščejo pripravništvo pri delodajalcih za pridobivanje prvih delovnih izkušenj); Urat (albansko most: za migrantke, ki se preko delavnic šivanja, popravljanja oblačil in tečaja nemškega jezika naučijo, kaj se od njih pričakuje v švicarskem delovnem okolju); Kulturlegi (kartica za popuste pri obisku kulturnih, izobraževalnih dogodkov in ustanov, jezikovnih tečajev, živalskega vrta, javnih kopališč itd.); Caritas Markets (trgovci podarijo robo pred iztekom roka uporabnosti: projekt nudi delovna mesta socialno izključenim in nakup izdelkov po znižanih cenah); Secondhand shops (podarjena oblačila in predmeti po znižanih cenah in možnost zaposlitve v trgovinah in skladiščih); projekt botrstva (povezovanje otrok iz revnih družin z botri – prostovoljci, kjer preko druženja poteka izmenjava izkušenj, kultur in različnih življenjskih stilov, kar pripomore k otrokovemu trajnostnemu napredku v samozvesti, komunikacijskih veščinah, splošni razgledanosti in kreativnosti: namen teh storitev je, da si družina poveča možnosti za socialno in delovno integracijo v družbo in s tem zmanjša tveganje za revščino). Po krajšem razgledovanju mesta smo se ustavili v organizaciji Wohnen und obdach, katere poslanstvo temelji na preprečevanju brezdomstva posameznikov in družin preko socialne pomoči in svetovanju pri iskanju s subvencijami podprtega bivališča. V okviru njihove službe delujejo zavetišče za brezdomce, nočna zavetišča, zavetišča za družine, pomoč

Swiss Contribution

015
KRALJI
ULICE

na domu posameznikom ali družinam, zavetišče za odvisnike (Bewo – city). Ker smo preko spoznavanja organizacij veliko slišali o stanovanjskih kooperativah, smo se pozanimali o tem, kako pravzaprav delujejo. Zaradi slabih stanovanjskih razmer se je leta 1907 koncil mesta Zürich odločil, da bo podprl organizacije pri gradnji stanovanjskih stavb, kar je pomenilo začetek ustanavljanja kooperativ. V Zürichu lahko kooperativo ustanovi od 5 do 10 ljudi. Sistem kooperativ je v mestu Zürich podprt s strani mestnega sveta in vlade. Mestni svet kooperativi dodeli zemljo in je 10-% lastnik kooperative s pravico glasovanja v odboru. Vlada da finančno garancijo za 94 % vrednosti nepremičnine. Ostalih 6 % vrednosti zberejo potencialni stanovalci, še pred začetkom gradnje. Mesto da kooperativi posojilo iz pokojninskega sklada, ki ga odplačujejo s plačevanjem najemnini, ki so nižje kot na prostem trgu. Najpogostejše se v kooperative vključijo ljudje, ki ne najdejo primerne stanovanja z najemnino, ki bi jo zmogli plačevati na prostem trgu. Vsak član kooperative je tudi lastnik stanovanja, ki pa ga ne sme oddajati, prav tako stanovanja ne more prodati, saj je kooperativa dejanski lastnik (kolektivna lastnina). Oseba se lahko preseli in izstopi iz kooperative, pri čemer dobi povrnjen znesek začetnega vložka denarja. Tako se sprostijo mesto in se odpre razpis za novega člana kooperative, kjer je osnovni pogoj, da prispeva enak začetni znesek kot ljudje, ki so vključeni že od začetka. Prednost imajo ljudje iz čakalne liste.

Na kratko smo orisali svojo delovno ekskurzijo. Če vas zanima širši kontekst zgoraj omenjenih organizacij in naša videnja le-teh, obiščite internetno stran <http://www.ohraninastanitev.si/>.

Tim projekta
Podpora pri
ohranitvi
nastanitve

foto: osebni arhiv

Zgodbe o kolesih:

IZKORISTITE ZIMSKI ČAS

016
KRALJI
ULICE

Prišla je teta zima in kolesarji bomo posledično, zaradi mraza, preživeli več časa doma. Zimski čas je zato idealen za ustvarjalno preživljanje prostega časa. Lahko se ukvarjamo z manjšimi projekti, kot je recimo nova podoba kolesa. Precej enostavno je kolesu nadeti novo podobo, le malce domišljije je potrebno. Pred vašim projektom, kakršen koli že bo, je dobro slediti naslednjim korakom. Vzemite si čas in dobro razmislite kaj želite, saj je za končni videz izdelka, poleg tega kako izgleda, pomembna tudi funkcionalnost le-tega. Najsi bo to preprosta izbira nove barve ali kakšen večji lepotni popravek, kolo je možno polepšati za majhen denar. Časa bo pozimi zadosti tudi za projekte večjih razsežnosti, kot je recimo izdelava priklovice za kolo. Tudi ta vam ne bo spraznila denarnice. Sam sem ta čas že izkoristil za manjše lepotne popravke na svojem kolesu. Nova podoba mi ni vzela veliko časa ali denarja, sicer pa videza kolesa nisem drastično spremenil. Na svojem poniju sem zamenjal krmilo, ter prebarval blatnik in kolo samo. Krmilo je nekoč krasilo kros motor in je precej široko. Barvanje je bilo enostavno, saj sem kupil le črni in srebrni sprej, ter se spravil na delo. Sicer je bolj priporočljiva uporaba klasične kovinske barve in čopiča, ker je barva bolj obstojna. Če se odločite vaše kolo prebarvati, vam bodo naslednji napotki prišli prav. Najprej seveda izberite barvo in pripravite potrebne pripomočke ter orodje, ki ga boste potrebovali. Predpriprave so pri barvanju zelo pomembne, saj se vam barva, če jo pravilno nanesete, kasneje

foto: Žigažaga

ne bo luščila. Kolo je pred barvanjem priporočljivo razstaviti. Če pri hiši ni dedca, snemite vsaj kolesa. Nato ga je potrebno očistiti in dobro zbrusiti staro barvo z grobim in nato finim brusnim papirjem. Ko končate z brušenjem, ga morate tik pred barvanjem obrisati s »spiritom« (ali vsaj z mokro krpo), da odstranite umazanijo. Če želite, lahko kupite tudi topilo za barve. To nanesete na kolo, barva se stopi in nato preprosto odstranite ostanke barve s kovinsko krtačo. Paziti morate, da si ne ožgete kože, zato uporabite rokavice. Najprej nanesete osnovno barvo (prva roka), ko se le-ta posuši, pa barvo po želji. Čopič premikajte vedno v isti smeri po dolžini gor in dol. Ko se barva posuši, bo

vaše kolo kot iz trgovine. Končni videz barvanja bo bolj kakovosten, kot če bi uporabili sprej. Za dame tudi kakšna nalepka ne bo odveč, recimo nekaj marjetic in metuljčkov, pa je. Če imate namen na kolesu menjati ali dodati kakšen del, je najbolje kupiti rabljeno kolo, saj so rezervni deli precej dragi. Poleg tega vam bodo ostali rezervni deli, ki jih boste potrebovali tudi v prihodnosti, ko se vam kaj pokvari. Sam nameravam letošnjo zimo narediti priklovice za kolo. Z njo bi rad prevažal tovor tja do 50 kilogramov. Vse več je kolesarjev, ki jo uporabljajo. Prevažate lahko tudi vaše otroke, hišne ljubljence in še marsikaj. Izdelava priklovice za kolo je poceni in v nadaljevanju boste zasledili internetno povezavo za načrte, s katerimi si boste pri tem pomagali. Izdelate jo lahko iz različnih materialov, od lesa do različnih kovin, iz tistega pač, kar imate pri roki. Tudi nakup materiala ni drag. Pred izdelavo je treba vedeti predvsem v kakšne namene jo bomo uporabljali, oziroma kaj vse bomo z njo prevažali. Potrebujemo osnovno orodje, dve manjši kolesi (tudi ponijevi so v redu) ter material za izdelavo. Načrte, ki so enostavni kolikor je to mogoče, lahko najdete na www.simple-city.com/bamboo. Izdelavo lahko prilagodite glede na material in željeni končni videz. Če se torej odločite polepšati vaše kolo ali izdelati priklovice zanj, vam želim veliko užitkov pri delu.

Jean Nikolić

foto: Žigažaga

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

ODPRTA VRATA — ODPIRAJO GLAVE

monika.buhancic@kraljilulice.org

Od nekdaj že sem prepričanja, da ko želimo komu približati svoje prepričanje, pogled na določeno zadevo, delovanje in potrebo po obstoju česar koli, je najboljši način, da ga preprosto povabimo, pripeljemo v samo srce dogajanja. Ko človeku predstavimo nekaj in ima vpogled iz prve roke, mislim, da imamo največ možnosti, da sprejme novo informacijo na priazen in nevsiljiv način. Dnevi odprtih vrat so se kar precej razširili po svetu in tudi mi nismo izjema. Pozdravljam tovrstno »odprtost«, ko lahko slehernik vstopi v določeno organizacijo in si delovanje le-te in prizadevanja ogleda na lastne oči. Ni vplivov in drugačnih mnenj ... prepuščeni ste sami sebi, da si ustvarite mnenje, ki bo konec koncev najbolj pristno, saj bo vaše lastno in ne samo nekaj, kar je plod ustnega izročila, to pa je največkrat obarvano s predsodki, nemalokrat tudi s strahom in škodoželjnostjo. No, pa smo šli jaz, moja dva sodelavca (eden je predsednik društva, s katerim naš Dnevni center kandidira na občinskih razpisih) na dan odprtih vrat društva Svit. Ne, to ni tisti Svit, ki ima za cilj zmanjšanje obolevnosti in smrtnosti zaradi raka na debelem črevesu in danki (čeprav je program še kako potreben in ga zagotovo pozdravljamo), prav tako ne govorim o društvu fotografov Svit in niti ne o ekološkem centru Svit – govora je o koprskem društvu Svit, ki kot nevladna organizacija od leta 1992 deluje na področju drog pod polnim imenom Društvo za pomoč odvisnikom in njihovim družinam. Sprejeti smo bili s strani prijaznih zaposlenih in kaj hitro smo se usedli okoli mize v enem od prostorov in pričel se je pogovor. Najprej se je društvo predstavilo in povedali so nam ključne stvari – torej kakšne programe imajo in kakšni so njihovi cilji. Ker se Vi osebno niste udeležili dogodka, Vam društvo lahko vsaj tako na prvo žogo predstavim jaz. Na hitro bi to izgledalo nekako takole:

Komu so pravzaprav namenjeni njihovi programi:

Aktivnim uporabnikom prepovedanih drog in njihovim svojcem ter uporabnikom, ki so zaključili različne programe pomoči (detoksikacija, komune, terapevtske skupnosti), osebam, ki želijo info v zvezi drogami in aidsom, osebam, ki z drogami eksperimentirajo ali jih uživajo rekreativno, laični in strokovni

javnosti.

Kakšne so dejavnosti društva:

- Svetovanje in informiranje v zvezi s problematiko drog in aidsa.
- Pomoč pri vstopu v terapevtsko skupnost in druge programe obravnave/zdravljenja oziroma socialne rehabilitacije, ki so na voljo doma in v tujini. Posebno intenzivno sodelujejo s terapevtsko skupnostjo Lautari in urejajo napotitve v njihov program za uporabnike z območja celotne države in tudi Hrvaške.
- Pomoč pri iskanju zaposlitve, uveljavljanju pravic s področja socialnega in zdravstvenega varstva ter spremljanje na naslove pomoči v primeru, da posameznik/-ca izrazi željo po tem.
- Skupina za svojce, v okviru katere nudijo strokovno podporo in pomoč svojcem uporabnikov drog.
- DC »Drop in« je namenjen uporabnikom drog in zagotavlja možnost neformalnega druženja ter navezovanja stikov med uporabniki in strokovnimi delavci. Uporabniki imajo dostop do dveh računalnikov, dnevnega časopisa (tudi Kraljev ulice), seznama prostih delovnih mest ZRSZ. Vsak dan prejmejo tudi malico (sendvič, občasno sadje), kavo in druge napitke.
- Terensko delo »Oskar«, v okviru katerega poteka informiranje uporabnikov o načinih preprečevanja zdravstvenih in socialnih posledic uživanja drog oziroma o možnostih reševanja le-teh, kolikor so že nastopile; razdeljevanje sterilnega materiala za injiciranje, kondomov, različnih informativnih gradiv, sprejemanje in zbiranje uporabljenih insulink; izvajanje različnih raziskav.
- Delo s svojci uporabnikov, ki so vključeni v Lautari (komuna). Srečanja, ki potekajo na dva meseca, so poleg tega, da ponujajo edukativno-informativne vsebine, namenjena tudi terapevtskemu delu v manjših skupinah.
- Predstavljanje programa Lautari v:
 - a) centru za zdravljenje odvisnih od prepovedanih drog v Ljubljani,
 - b) zaporih,
 - c) društvih in zavodih.
- Predavanja na temo drog in predstavitev programov Društva Svit, namenjena različnim javnostim.
- Sodelovanje v Iniciativni skupini za razvoj novih programov na področju drog.

017
KRALJI
ULICE

- Izvajanje anonimnega nevezanega testiranja na virus HIV, v sodelovanju z Inštitutom za varovanje zdravja.

- Sodelovanje v raziskovalnih projektih.

Cilji društva so:

- Povečana socialna vključenost uporabnikov drog.
- Zmanjšanje zdravstvenih in socialnih posledic, ki so posredno ali neposredno povezane z uživanjem drog.
- Podpora in pomoč tistim uporabnikom, ki želijo abstimirati v svojem okolju oz. se želijo vključiti v programe zdravljenja (komune, terapevtske skupnosti, detoksikacija).
- Vzpodbujanje uporabnikov storitev k večji aktivnosti v smislu samopomoči, samoorganiziranosti, izražanju svojih stališč, potreb ter medsebojnega povezovanja.
- Informiranje in ozaveščanje laične in strokovne javnosti o dogajanju na t. i. »sceni drog«.

To so osnovne informacije o društvu, ki smo ga obiskali zase in za vas. Seveda pa nič ne prekaša obiska v živo in če le imate možnost in Vas delovanje nevladnikov zanima, se kar oglasite – veseli Vas bodo. Za nami je bilo prijetno druženje z ljudmi (pogrešali smo strokovno vodjo dnevnega centra, ki je ravno tisti dan zaradi bolezni bila odsotna), ki se zavedajo, da pomoč ljudem ne pomeni to, da človeka spreminjate po nekem vzorcu, ki naj bi bil pravi, pač pa da jih sprejmete takšne, kot so, pa četudi so se odločili, da ne bodo uspešni poslovneži, direktorji, bančniki, trgovci, pač pa bodo svojo utego iskali nekje drugje ... mogoče tam, kjer je za nas nedoumljivo, pa vendar imajo kot vsi pravico do dostojnega življenja. Lep začetek koledarskega leta in obiskujte ljudi in organizacije, ki počnejo občudovanja vredno delo, zato da bi bilo na tem svetu vsaj za odtenek lepše vsem.

Vaša Biba

KRALJI ULICE IN SLOVENSKI KONOPLJIN SOCIALNI KLUB (SKSK)

018
KRALJI
ULICE

Kralji ulice: Povej več o klubu in delovanju ...

Jaka Bitenc: Klub smo ustanovili lansko leto. Šteje le 5 aktivnih članov in veliko podpornikov. Letošnje leto smo v sodelovanju z Združenjem umetnikov paviljon (ZUP) napisali dva predloga zakona o konoplji in o samozdravljenju. Mi smo zadnja veja pomoči obupanim ljudem, veliko bolnikov nam pošljejo z Onkološkega inštituta. Dejstvo je, da hašišovo olje zdravi raka, poleg raka pa še veliko ostalih bolezni (multipla skleroza, glavkom, diabetes,...). V predlogu zakona, ki smo ga napisali, smo izpostavili, da lahko z marihuano zdravimo tudi alkoholizem, kar bi pri nas prišlo prav.

Kaj želite spremeniti?

Želimo spremeniti zakon, ker je sedanjí nesmiseln.

Zakaj?

Posedovanje je prepovedano, kajenje pa ni. Želimo, da bolniki ostanejo bolniki in da jih država ne prekvalificira v kriminalce, tako kot se dogaja sedaj. Konopljo želimo spraviti v zelišča, to je tja, kamor spada, ker je trenutno v isti skupini s heroinom.

Kako boste dosegli spremembo zakona?

Z odprtim srcem in z odpravljanjem stigme (da se gre s konoplje na ostale droge in da konoplja ne zdravi). Delamo na povezovanju z ostalimi klubi, društvi. V obupu smo pisali 300 župnikom po Sloveniji, saj je konoplja Jezusova rastlina. Odgovoril nam je le en, s katerim smo imeli sestanek, ki ga nismo potrebovali.

Od kod ideja, da je konoplja Jezusova rastlina?

Valvasor je omenil, da so bile gorenjske kmetice na Nizozemskem znane po svoji konoplji in etnolog Jakob Kelemina je v svoji knjigi omenil, da je konoplja sveta rastlina, saj naj bi se Jezus skríl pred sovražniki vanjo (ljudsko izročilo).

Kakšni so odzivi zdravstva?

Mlačni, ampak niso odklonili sodelovanja.

Kaj to pomeni?

Citiram – mogoče se vam bo na prvi pogled zdel proces zapleten, vendar je tak postopek nujen zaradi zaščite bolnikov pred nezaželenimi posledicami, kar od nas zahteva stroka.

Kateri proces?

Citiram – naš pristop k preizkušanju zdravil je strogo določen in velja za preizkušanje vseh zdravilnih učinkovin. Še posebej so stroga pravila za preizkušanje neregistriranih učinkovin, ki morajo obvezno prestati prvo fazo testiranja, kjer se spremljajo neželeni stranski učinki. Šele potem ko so ti podatki na voljo, se lahko pristopi k drugi fazi testiranja, ki vključuje tudi spremljanje in delovanje na določeno bolezen. Pred vsemi temi kliničnimi fazami preizkušanja pa je potrebna natančna evidenca na celičnih kulturah in živalih – rezultati poizkusov in vitro in in vivo.

Kako je s konopljinimi socialnimi klubi v tujini?

Imamo jih v Belgiji in Španiji. Španija čez 9000. Večina od njih je za zadovoljevanje potrebe po kajenju, vendar se najdejo tudi izjeme, ki delujejo v prid bolnika. Obstajajo še klubi na internetu v Nemčiji, na Portugalskem, v Italiji, Veliki Britaniji. V Belgiji in Španiji so zakoni taki, da lahko normalno opravljajo svoje delo, drugje pa so podtalni in se skrivajo.

Kakšna je tvoja osebna izkušnja? Ti si sladkorni bolnik.

Diabetes imam 21 let. S cannabisem sem se srečal 18 let nazaj in po 5-ih letih mi je postalo jasno, da mi znižuje stopnjo sladkorja v krvi. Vedno, ko sem kadil, sem imel potrebo po hrani in tako prišel do tega, da mi vsak skajeni joint znižuje sladkor bolj naravno od samega inzulina. Znanstveniki so dokazali, da konoplja redči kri, širi žile, kar je pri diabetikih dobro, ker so najpogostejši problemi slaba prekrvavitev (diabetične noge) in oslepitve (problemi očesnega ozadja).

foto: Peter Pitambar Pangerc

Predstavi vaše izdelke?

Vsako zdravljenje se začne s prehrano. Rakavim bolnikom najprej svetujemo, da opustijo vse živalske maščobe in izdelke (z mesom si zakisamo telo in raka hranimo), potem lahko pomagamo še mi s hašiševim oljem, tinkturo, kremo, odvisno od bolezni in diagnoze bolnika. Zaenkrat so to vsi naši izdelki, kateri so preizkušeni in jih sam uporabljam.

Zaenkrat je vse to še vedno nelegalno. Kako do teh izdelkov pridejo ostali bolniki?

Veliko ljudi me kontaktira preko Facebook strani Cannabis social club Slovenia. Najprej imamo sestanek z bolnikom, od katerega zahtevamo izvide. Pogovor nadaljujemo s filmom Ricka Simpsons (Run for the cure), kjer je opisan postopek pridobivanja olja. Bolnikom damo vedeti, da je najbolje in najceneje, da si olje naredijo sami (tako vejo, katero vrsto imajo in kako so delali olje). Šele v primeru, da ne znajo, smo na voljo mi.

Za konec?

Želim si, da bi ljudje prebrali čim več takih intervjujev in srečali bolnike, da bi jih bolje razumeli. Bolniki se borijo za zdravje, medtem ko se drugi za denar in oblast.

Peter Pitambar Pangerc

STARA KOLESA SO LAHKO TUDI NOVA!

foto: Žigažaga

Ko mi je štiri leta nazaj socialno podjetništvo omenila in me tudi navdušila nad tem pojmom profesorica predmeta Spodbujanja prostovoljnega dela v lokalnem okolju, se mi še sanjalo ni, da bom v kratkem času delovala na področju socialnega podjetništva tudi v svojem lokalnem in regionalnem okolju. Socialno podjetništvo me je povsem prevzelo in mi dalo poslanstvo v poslovnem svetu. Pojem socialno podjetništvo veliko ljudi razume zgolj kot delo z ranljivimi skupinami ljudi, ki jih je vedno več. A socialno podjetništvo je veliko več kot to. Zajema podjetništvo, kjer mora podjetje biti tržno naravnano in tudi enakovredno konkurirati na trgu s svojimi produkti ali storitvami. Razlika je le v tem, da za enakovrednimi produkti stojijo ljudje, navadno odrinjeni na rob družbe. Izdelujejo in ustvarjajo jih migrant/ke, bivši odvisniki/ce od drog, starejši nad 50 let, osipniki, ljudje, ki želijo dobiček, kadar nastane, investirati v dobre delovne pogoje oziroma v svoje zaposlene. Velikokrat so se ravno ti produkti ali storitve razvili za družbeno korist oziroma se za vsakim izdelkom iz socialnega podjetja skriva določena zgodba. Zavod Karo je nastal v začetku leta 2012. Vizija zavoda je združiti podjetniško inovativnost z namenom maksimizacije ekonomske, socialne,

družbeno in okoljsko odgovorne vrednosti. Zavod deluje po principih in načelih, ki so značilni za socialno podjetje oziroma po temeljnih načelih socialnega podjetništva. Čeprav je v svetu zelo veliko različnih razlag, kaj socialno podjetništvo sploh je, se sama nanašam na idejno zasnovo profesorja Gregorija Deesa, ki zajema zelo širok spekter socialnega podjetništva od nedobičkonosnih do dobičkonosnih organizacij in podjetij. Priložnosti zavoda vidimo predvsem v širjenju in delovanju na področju proizvodnje, recikliranja in obnove izdelkov ter izobraževanju na področju socialnega podjetništva. Projekt Karocikel je projekt, o katerem boste v vašem lokalnem okolju še slišali in z veseljem bomo potrkali na vrata lokalne skupnosti in širše. V projektu skupaj s partnerjem Zavodom za raziskovanje in razvoj socialni inovacij Socialni inkubator začnemo razvijati inovativno tržno panogo, in sicer ponovno uporabo koles, ki bi sicer končala na odpadku. Gre za uvajanje inovativnega pristopa na področju prodaje in urejanja rabljenih koles in sicer tako, da bo kupec lahko sam pripeljal staro rabljeno kolo, ki ga bo v delavnici ob pomoči mentorja (zaposlenega v delavnici) lahko tudi sam popravil. V okviru projekta bodo organizirane tudi promocijske delavnice za popravilo koles, izdelovanje eko košar - na katerih se bo spodbujala kreativnost posameznikov, ki si bodo svoj izdelek naredili po svoji meri. Projekt tako ponuja tudi pristop k ustvarjanju zelenih delovnih mest. Imate doma dele koles ter zavrženo, uničeno in neuporabno kolo? Pokličite nas, z veseljem ga prevzamemo, obnovimo in vrnemo nazaj na trg, v ponovno uporabo. S tem sebi zagotovite več prostora v kleti,

foto: Žigažaga

nam pa nova delovna mesta.

Več o projektu si preberite na spletni strani zavoda: www.zavodkaro.si.

Jasmina S. Šupuk
Zavod za delovanje, razvoj
in izobraževanje socialnega
podjetništva Karo

Zavod
Karo

NOVI ČLAN POSREDOVALNICE

Ekipa posredovalnice je zelo zadovoljna s svojo novo pridobitvijo, ki nam bo vsekakor olajšala delo. Lenčka Puh nam je v imenu invalidskega podjetja Jazon podarila njihov kombi. Pa naj še kdo reče, da se »socialci/ke« ne znamo povezovati in podpirati. Hvala! Tako se bomo tudi pri prevoznem sredstvu vestno držali svojega vodila: stara roba – nova raba. Rabimo pa ga ves čas, tako pri odvozu stvari, ki nam jih podarite podporniki/ce, zelo prav pa nam pride tudi pri nastanitvenem programu društva, kadar opremljamo stanovanja. Kombi pa bomo v duhu socialne ekonomije in delitve dobrin po potrebi posodili še kakšnemu drugemu socialnemu projektu, na primer zgoraj opisanemu Karociklu.

Luna Jurančič Šribar

foto: Brana Bitenc

Gostujoči kolumnist:
Bojan Radej

KDO SE BOJI DRUŽBENIH INOVACIJ?

foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

Nedavno so evropski politiki odkrili inoviranje. V svoji nepotešeni vnemi za naše dobro zdaj že pripravljajo načrte za Evropo kot inovacijsko unijo. Ustanovitelj Wikipedije je nedavno že pripomnil, da naj birokracija zaboga pusti področje inoviranja pri miru, saj so sami največja prepreka zanj. Tragikomično bodo v Evropi inovacijski projekt spodbujali ravno tisti segmenti družbe, ki so najbolj togi. Birokrati bi radi spodbujali samo nek vidik inoviranja, ki je tehnološki in namenjen uporabi, ki služi samo določenim namenom. Medtem je socialno inoviranje v evropskih načrtih prezrto. A človekovi ustvarjalnosti ni mogoče, razen umetno, postavljati nikakršnih meja in ji dajati usmeritev. Zato je daleč najbolje, če se uradniki čim bolj umaknejo iz usmerjanja inovacijskih procesov. Kot je pokazala znana študija Richarda Floride (2005), je nastanek Silicijeve doline kot svetovnega tehnološkega centra močno povezan z odprto in boemsko kulturo tamkajšnjih prebivalcev, ki je na začetku pritegnila ustvarjalne ljudi, za katere je svobodnjaški življenjski stil najbolj pomemben. Florida je na primeru porajanja ustvarjalnega razreda pokazal, da so v tem primeru ljudje pritegnili delo in ne več obratno, kot je bilo normalno v industrijskih časih. Druga, nič manj usodna uradniška zabloda, je, da bodo inovacije popravile vse manj funkcionalni sistem, ki ga imajo birokrati in politiki nalogo uresničevati. Inoviranje je povezano z »ustvarjalnim uničevanjem« togih struktur, ki so posledica neprilagodljivosti socio-ekonomskih sistemov. Primer so tržni monopoli in birokratska togost. Takšne družbene inovacije so naravnane proti vsaki olesenosti, ne glede na njihovo ideološko plat. Vendar pa inovacije, ki bodo spreminjale sistem v okviru sedanje nepravilnosti, ne zadoščajo za globoke spremembe. Za globoke spremembe družbe so potrebne »protisistemske inovacije«, ki spreminjajo platformo, ne zgolj nadstavbo. Protisistemske inovacije so sistemsko uničevalne na povsem drugačen način. Revolucije na primer še zdaleč ne prinesejo nujno nepovratnih sprememb, kot smo ne nazadnje lahko izkusili sami, saj se mnoge med njimi sčasoma izpojejo, če ne tudi spridijo ali se nazadnje res tudi same odpravijo, kot je že napovedal Marx. Mnoge revolucije tudi niso prav zares radikalne, saj pogosto dosežejo le to, da se nek nujni družbeni razvoj zgodi po alternativni poti. Tako sta kapitalizem in socializem oba povsem enako materialistično odvisno živela od hitrosti gospodarske rasti. Za oba sta značilni koncentracija kapitala in proizvodnja elit, ki skušajo zaživeti od usode družbe neodvisno življenje. Ne nazadnje, kot vzvod globokih družbenih sprememb so revolucije ustvarjalne na neustvarjalno uničevalen način. Porevolucionarno nasilje, ki je spremljalo tako meščanske kot delavske prevrate, je takoj uničilo vse staro in hotelo vse začeti od začetka, najraje z Novim Človekom. Radikalne družbene inovacije so uničevalne na povsem drugačen način. Stare navade uničijo brez možnosti priziva, tako je nepovratnost

njihovih učinkov zagotovljena. A inovacije s seboj ne prinašajo iracionalnega uničevanja vsega starega. Inovacija je posledica ustvarjalnega dejanja, zato poleg zahteve za spremembe prinese tudi vsa potrebna orodja, da se s spremembo lahko ubadamo in se ji prilagodimo. Če je torej za inovacije kaj gotovo, potem je to, da nimajo nič opraviti s popraviljanjem obstoječega sistema, ki ne deluje več. V svojem bistvu je družbena inovacija protisistemska kategorija in učinkuje proti strukturi, iz katere se porodi. Izvirne inovacije so lahko samo družbene in te so nujno prevratne. Družbene inovacije so orodje boja družbe proti državi (Clastrers) na način, ki ni več asocialen. Sistem s svojim topoumjem proizvaja družbeno izključenost, posledica katere je vse več nezadovoljenih potreb, a obenem tudi vse več neuporabljenih potencialov. Družbene inovacije so tisti vzvod, ki slednje aktivira za potrebe prvih. Nova družba torej starega sistema ne bo odpravila na silo ampak ga bo naredila nepotrebnega in bo odmrli na vse več področjih, pomembnih za urejanje vsakodnevnih zadev skupnosti.

Članek je bil v daljši obliki objavljen v Večeru, rubrika Pogledi.

VRAG JE VZEL ŠALO. NEKATERI PA ŠE VELIKO VEČ.

V SPOMIN PRIJATELJU

Tonija Meška sem spoznal malo bolje takrat, ko sva se prijavila, da bi s takratnimi mentoricami sodelovala na računalniški delavnici, in sicer je bilo to na četrtek 01.02.2007. Sicer sem ga poznal kar nekaj časa, vendar sem takrat prišel do nekega vedenja, znanja in spoznanja, da je to človek, ki ni navaden klošar ali pa človek, ki mu ni vseeno, kakšen je, ampak je hotel postati nekaj več. Vedno si je želel urediti življenje, živeti človeka vredno življenje, torej imeti stanovanje ter skromno družico, ljubečo ženo, in pa tisto, po čemur mi vsi hrepenimo - po življenjski sreči. Bil je vztrajen na vseh področjih borbe za obstanek in ravno ta vztrajnost ga je pripeljala do bivalnega prostora, v katerem je ustvarjal tisto, kar se je naučil na računalniških delavnicah. Dobil je tako veselje za delo z računalnikom, da je še meni poslal tu pa tam kakšno fotografijo gole lepote z žgečkljivo vsebino. Po tej poti je spoznal tudi gospo Irmo Mathias, s katero se je kmalu poročil in tako sta živela kar nekaj časa. Žal premalo časa, glede na dejstvo, da je imel Toni še veliko načrtov, saj ga je smrt prehitela mnogo prezgodaj. Ko sem zvedel za njegovo smrt, sem se spomnil najinih srečanj in življenja v kontejnerjih, časa, ki sva ga preživela skupaj. Sodelovala sva v raznih delavnicah, intervjujih in raznih predstavitev.

foto: Jaka Adamič

Dragi prijatelj, žal mi je, da te ni več med nami in srčno upam, da si našel mir in srečo, vsaj za časa tvojega življenja na zemlji, sedaj pa počivaj v miru. Želim si le, da bi bilo takih Tonijev kot si bil ti, čim več v naši sredini!

Gregor B. Hann

Žigažaga in Marečare

KRALJ IN KRALJ

VELIKI KRALJ ŽIGAŽAGA

SLANA VODA MI POLZI PO LICU
IN RAZKRIVA MOJE RAZOČARANJE.
V VINU SI ISKAL POGUM,
DOTIKOV SI SE ZBAL,
KO SI SIN ALKOHOLIKA POSTAL.
IN NE TVOJA MOČ BESED,
TEMVEČ TVOJ OBUPNI SMEH.
POSTELJO DELIŠ SI SAM
IN BREZ MOČI SI OSTAL,
SAJ SI SE VSEH TEH ČUSTEV ZBAL,
IN NE TVOJA MOČ BESED,
BREZ DEJANJ SI OSTAL,
ZATO BESEDA MOČ ZGUBI,
ZATO DAN IN TI SE PORAZGUBI.

MALI KRALJ MAREČARE

OH VELIKI KRALJ, SLANA VODA IZPIRA ...
... OČIŠČUJE MADEŽE RAZOČARANJA ...
SKUPAJ S TVOJIM OBUPNIM SMEHOM
SI POT UTIRAM,
DA TOLAŽBO IŠČEM, KO NE GLEDAM,
KDO UMRE IN KDO UMIRA.
TAKRAT SEM SAM. BREZ POSTELJE.
BREZ SEBE. BREZ BESED.
BREZ MOČI IN
BREZ TEBE.
ČUSTEV SE NE BOJIŠ, KER JIH NIMAŠ.
IZGUBIL SI JIH, KO SEM BIL S TEBOJ.
KJE JE BILA TAKRAT TVOJA
MOČNA BESED(N)A?
DANES JE MOJ DAN DRUGAČEN ...
... IN MOJA ČUSTVA NISO BED(N)A.

Kraljevi recenzor:

23. LIFFE

Kaj povedati o Liffu, če si izmed celotnega repertoarja lahko ogledaš le pet filmov? No, za začetek to, da bi nam (Kraljem ulice) lahko končno že povečali število novinarskih akreditacij in število filmov, ki si jih lahko s posamezno akreditacijo ogleda posamezni novinar. Sicer je bilo vzdušje festivala prijetno, osebje prijazno in za novinarje odlično poskrbljeno, le novinarska akreditacija bi lahko vključevala pijačo glede na to, da imajo vsi kinematografi lokale in da se zna zgoditi, da čakaš na film med filmi. Ogledani filmi pa so bili: Veliki večer (o punku in osvobajanju prek le-tega), In kam gremo zdaj? (ženske osvobajajo muslimane), ter Misija Argo (Ben Affleck podoživlja še eno veličastno zmago Američanov). Poseben pozdravček novinarski akreditatorki.

Peter Pitambar Pangerc

foto: arhiv Liffe

TEMNE MITNE, SVETLE PARNE ZDSLJU, 15. 11. - 8. 12. 2012

V četrtek, 15. 11. zvečer, so na sedežu ZDSLJU otvorili skupinsko razstavo devetnajstih avtorjev, ilustratorjev, skupni imenovalec njihove ustvarjalnosti pa so bile upodobitve koroških pregovorov, vsak posameznik je k razstavi prispeval 2 oziroma 3 ilustracije. Zakaj je bila razstava zanimiva za nas? Nedvomno zaradi raznolikosti kulturne dediščine našega naroda, nič manj pa zato, ker je ena izmed ustvarjalk tudi redna opremljevalka rubrike časopisa Kralji ulice Kraljica & Kraljica in še katere. Če povzamem – zanimivo in vredno ogleda, predvsem interpretacije rekov, da niti ne omenim razumevanja le-teh. Ob nekaterih se moraš kar potruditi, sicer pa – brez muje se še čevljev ne obuje.

MG

foto: MG

BRYAN TALBOT: POVEST O NEKI POKVARJENI PODGANI

Zgodba v stripu govori o zlorabljenem dekletu, ki se odloči zapustiti toksično okolje svojih staršev in živeti na ulici. Ko pa spozna vso njeno surovost, se odloči slediti svojim sanjam, kar pomeni, da odpotuje po poteh svoje najljubše mladinske pisateljice in konča na podežlju v gostišču, kjer je pred časom živela njena mladinska inspiracija. V tej hiši dobi zaposlitev in v njej predela svojega incestoidnega očeta in svojo sovražno mater. Z njima se naposled

tudi sooči in nadaljuje delo, kjer ga je zapustila njena mladinska predhodnica. Knjiga je dokaz, kako strip lahko popelje dlje od samih črk.

Peter Pitambar Pangerc

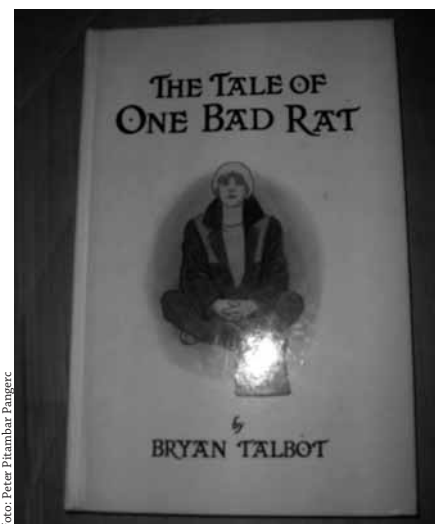

foto: Peter Pitambar Pangerc

28. FESTIVAL LEZBIČNEGA IN GEJEVSKEGA FILMA

Letos se je v kinoteki v soboto 24. 11. 2012 začel festival z najdaljšo filmsko kulturno tradicijo v Ljubljani, odprl se je namreč 28. festival gejevskega in lezbičnega filma. Otvoritveni dan je bil pester, občinstvu se je postreglo z gledališkim performansom. Lik je za sabo na vrvi pripeljal še dva lika, ki sta tacala za njim po vseh štirih. Popestritveni uvod v fino otvoritev, ki so mu sledili različni filmi – za začetek film Janez, ki je prispel na festival preko razpisa amaterskih avtorjev (torej tistih, ki so brez filmske akademske izobrazbe) ustvarjalcev filma. Edini pogoj je bila LGBT tematika. Film Janez je bil izbran kot najboljši film te kategorije. Dokumentarec govori o Janezu, ki je homoseksualec in pripoveduje o tem, s kakšnimi družbenimi predsodki se je soočal. Najbolj sem bil razočaran nad ustvarjalko Barbaro Herman, ki je v vseh svojih filmih, prikazanih na festivalu, izhajala iz eksperimenta filmske dokumentaristike, vendar si sam ne predstavljam, da bi omenjene eksperimente lahko poimenoval film. V čisto nobenem prizoru ni bilo niti enega samega fanta. Nek film si je upala predvajati popolnoma brez zvoka. V vsej zgodovini predvajanj v kinodvoranah ni bilo nikoli filma brez vsakršne zvočne spremljave. In vprašanje, ki je dokaj očitno, ali gre res sploh še za film. Prikazuje spolnost, edino stvar, s katero v filmih operira. Brez dobre fotografije, popolnoma brez

foto: Žigažaga

zgodbe, brez besed, brez pomena. 7 zmešanih deklet golih teče po gozdu, ližejo si muco, in se rajcajo. Zame je bil to primer klasičnega mehkega porniča brez estetske vrednosti, edina razlika je bila v tem, da so kadri malo bolj strukturirani kot kadri običajnega porniča. Festival se je zaključil v soboto 1. 12. 2012 in je hitro švignil mimo.

Žigažaga

UTOPIJA 2

V klubu Jalla Jalla je bila dne 13. 11. 2012 otvoritev razstave fotografij z naslovom Utopija 2. Avtorja Rok Pibernik in Žigažaga sta z drugim delom istoimenske razstave obiskovalcem znova poskusila približati njuno videnje kompleksnosti družbe. To pomeni, da imamo več kot eno resnico o družbenih zadevah in ta zajema več ravni. Izraz utopija je sestavljen iz dveh grških besed; iz u, ki pomeni v grščini ne, in topos, ki pomeni kraj, skupaj utopos ali neobstoječi kraj, nikjer. Po Slovarju slovenskega knjižnega jezika je utopija načrt, zamisel, ki v stvarnosti ni mogoč, ni uresničljiv. Fotografije so nam ponudile visok razpon ideoloških opcij. Večinoma črno-bele fotke dovoljujejo posamezniku

interpretacijo na svojevrsten način. Ob ogledu fotk sem se spraševal, ali dejansko razumem, kaj nam avtorja sporočata? Ali nista nemara obiskovalcem pustila maneverski prostor za razmislek o tem, kaj je bistvo razstave? Vsekakor sta ustvarila nekakšen mentalni preskok in občutek vakuumu v družbi, ki je dandanes neizogiben. Nisem uspel izvedeti, ali avtorja nameravata nadaljevati s tretjo serijo, toda prepričan sem, da se njuno delo nadaljuje in ju bomo v prihodnje še lahko spremljali na področju umetniške fotografije v svoji širši okolici. Želim jima veliko uspehov.

Jean Nikolić

SMRT KADI MOJE CIGARE

Na kulturni dan in prav tako dan, ki so ga zaznamovali množični protesti, se je v Slovenskem mladinskem gledališču odvila zadnja ponovitev predstave v tem letu - Smrt kad moje moje cigare. Charles Bukowski govori sam zase. Poznavalci in ljubitelji ga preprosto srkajo, uglasbena z jazzy varianto in domiselno sceno ter interpretacijo na nivoju preletela bistvena obdobja in značilnosti avtorjevega življenja: mladost, ženske, pijačo, konjske dirke in boks, čakanje na smrt in plavega ptiča, ki ždi v nas vseh in tu pa tam tudi poleti. Ki skratka daje življenju smisel in zagon.

MG

foto: Peter Uhan

foto: osebni arhiv

Izza rešetak:

POVRATNIKI — PROFESIONALCI ALI STORILCI?

024
KRALJI
ULICE

Odkar imamo svojo državo, se je marsikaj spremenilo tudi v zavodih za prestajanje kazni zapora (ZPKZ). Z novo državo smo v zaporih dobili novo vodstvo, novo zakonodajo na področju kazenskih sankcij, skratka, tudi v tem oziru smo se in se še vedno obračamo k razvitim državam EU. Če pa bi omenjeno želeli uporabiti z vidika povratništva, bi lahko mirno rekli, da se na tem področju ni spremenilo nič. Če gremo še dlje in globlje, lahko pritrdimo zaskrbljujočemu dejstvu, da se je kriminaliteta, predvsem na gospodarskem področju, ne le podvojila, postala je nekakšen družbeni trend, gospodarski kriminalci pa nekakšne pop ikone (tako kot so serijski morilci pop ikone v ZDA). Gospodarska kriminalna dejanja se ponavljajo in stopnjujejo tudi zaradi dejstva, da je zakonodaja na področju gospodarskega kriminala milejša kot glede drugih zločinskih dejanj, saj se snovalcem zakona očitno zdi, da je v gospodarstvu »grešiti« milejše kot na primer nekoga preteptsti, poškodovati ali celo umoriti. Ne bi rekli, da je milejše biti direktor – kriminalec –, ki podjetje spravi na rob propada

in s tem ustvari vojsko brezposelnih, obubožanih, potencialnih kriminalcev, on sam pa z visoko odpravnino iz podjetja odide z dvignjeno glavo. In mu nihče ne more do živega, kajti naša zakonodaja še ni izumila klavzule za preprečevanje, kaznovanje, sankcioniranje in zapiranje te posebno pokvarjene vrste kriminalcev. Škoda, kajti teh bi bilo v povratništvu nešteto ... Strokovnjaki s področja kazenske zakonodaje so povratnike uvrstili v štiri skupine, in sicer:

- profesionalni storilci kaznivih dejanj,
- polprofesionalni storilci kaznivih dejanj,
- situacijski povratniki,

- vsi, ki niso uvrščeni v nobeno izmed prejšnjih skupin. Ta razrez ne ponuja posebnega uvida v število povratništva, da pa misliti oziroma ponuja pogled iz drugega zornega kota, ta pa je – opredeljevanje kaznivih dejanj s strokovnega vidika ...

Gostujoča kolumnistka Zuzanna G. Kraskova

3 LETA NA DOBU, 4. DEL (POVZETO PO INTERVJUJU)

Če pa se vrnem nazaj k zaporu, sem imel v bistvu po dveh letih in pol prvi izhod, 3 ure. Samo do prve gostilne smo šli na kosilo, pa nazaj. Počutil sem se, kot bi lebdel, ker ni bilo paznika za petami. No, naslednji izhod je bil za 5 ur in sem lahko šel do Trebnjega, tako rekoč v mesto. Naslednji izhod je bil pa že enodnevni z nočitvijo in še kasneje, imaš prost vikend. Na enodnevne z nočitvijo sem prišel v Ljubljano in sem na Prešernovem spomeniku poklical sestro, pa me je prišla iskat, da me pelje kam na lepše. Celo pivo sem spil po dveh letih in pol. Ob prvem izhodu sem si mislil - gremo na pivo. V Trebnjem sem, tik preden sem sedel na vlak za Ljubljano, kupil dve pločevinki in ju popil na poti. In sem bil kar viju... kar žvižgalo se mi je... Drugače pa imaš v

zaporu možnost, da se pridružiš skupini za odvajanje od prepovedanih substanc. Sam sem šel v to skupino, že zato, ker si s tem pridobiš izhode, to je pa kar pomembna stvar. No, če sem iskren, se v zaporu nisem odvadil, ampak celo bolj navadil, v zaporu je več droge, kot zunaj. V bistvu sem hodil na skupino, drogiral sem se vseeno, pred urinskimi testi sem pa malce prenehal, da ne bi bilo komplikacij... Še ko sem prišel iz zapora, sem v bistvu kar dosti časa vztrajal na heroinu. Potem sem se celo prijavil v metadonski program in sem celo pil metadon, menda mesec ali nekaj več. Potem sem pa kar čez noč prišel na idejo, da je tega zadosti. Zadel sem se še in to kar z eno kombinacijo tablet pa heroina, kokaina in pijače in naenkrat mi je v glavi šteknilo.

Odločil sem se, da je dovolj vsega tega in zdaj je od takrat minilo že sedem let pa pol.

Vili

JA, TUKAJLE SEM... (POVŠETOVA 5)

Ležanje, ležanje in še enkrat ležanje. Zakaj? Mar ni država sprejela zakon, ki zapornikom do dveh let dovoljuje opravljati dela v družbeno korist? Kot zapornik sem naredil statistiko delovnih navad in begosumnosti. Ta mi je pokazala zelo dober odgovor s strani zapornikov. Večina teh bi z veseljem opravljala delo izven zaporov, samo da ne bi bilo dolgačasne sprehajanja po sobi, celo begosumnosti bi se odpovedali. Jasno, saj bi bil potem dan v zaporu povsem drugačen. Pa si oglejmo prednosti: zapornik bi kot prvo ohranil delovne navade. Počutil

bi se koristnega in ne bi bilo potrebe po terapiji, kazni bi mu hitreje minila, saj sploh ne bi čutil, da jo prestaja. Pazniki bi imeli veliko manj problemov z zaporniki. Večina zapornikov se prijavi na terapijo, da bi čas hitreje tekel, poleg tega pa se pojavlja psihično in fizično nasilje, ter ostalo, ki ga raje sploh ne bi omenjal. Že samo zato imajo pazniki veliko dela. Samo ocenite in se odločite, kaj vam je ljubše. Zadeva pa je samo predlog. Vodstvo zaporov bi zagotovilo zaposlitve za zapornike na različnih delovnih mestih. Potrebovali bi en

mini bus in paznika z vozniškim izpitom. Poleg tega bi naj seveda obvladal vsaj eno borilno veščino. Zaporniki bi bili tega zagotovo izredno veseli. Po moje je bolje, da se najde kak evro za nafto in voznika, kot pa za raznorazne terapije. Namesto da na treh kvadratnih metrih naredim dvajset kilometrov, bi raje v proizvodnji naredil dve normi.

Mare Ceglar - KTM

LJUDSKA KUHNA - DOBORGÚRT ODPIRAČ

Potrebujemo:

eno lepo, srednje veliko jabolko SLO izvora,
eno lepo, srednje veliko hruško viljamovko,
2 sadna jogurtova napitka,
srednje velik črn grozd (modra frankinja?),
ščeč naribane lupine prekmurske limone,
2 debela stroka česna ter sol in poper.

foto: Kralj O'Tone

Sadje pomešaj v skledi...

Jabolko in hruško olupimo, razkoščičimo in zrežemo na primerno majhne koščke, da jih lažje naložimo v sekljalnik. Oberemo grozd, preden država obere nas, primešamo ščeč naribane lupine prekmurske limone, po želji dodamo malo cimeta v prahu (ne tistega z omare!) ter previdno premešamo z leseno žlico, da ne razbijemo taščine

foto: Kralj O'Tone

... do vrha napolniš sekljalnik...

najljubše sklede (namesto lesene žlice lahko uporabimo tudi ročaj stare metle, a ga prej razžagamo na četrtine, da se roke bolj prime!).

Nató ... (NE NÁTO!) sekljalnik napolnimo s sadjem do vrha in ga sesekljamo. Da

foto: Kralj O'Tone

... in sesekljaš vsebino,...

nam bo sekljanje šlo bolj od rok, med sekljanjem z jezo mislimo na davčno upravo ali kaj podobno motivirajočega. Postopek ponavljamo, dokler nam ne zmanjka ... sadja ali dacarjev. Vseeno! Barva napitka bi bila enaka ali zelo podobna, končni učinek pa enak!

Stisne nas na skoraj tekoči WC!

Kdor prenese cimet v prahu, ga sme dodati ščepec ali dva.

Delovanje napitka:

Napitek je primeren za ljudi, ki uživajo ob naravnih okusih sadja in hrane na splošno,

foto: Kralj O'Tone

... ki postane lepe rožnate barve...

foto: Kralj O'Tone

... natočiš v visok ozek kozarec

ni pa primeren za nosečnice in otroke do 4 leta starosti.

1. kozarec ... prijetno osveži,
2. kozarec ... hitreje požene kri,
3. kozarec ... na WC se mudi ...

Kaj pa česen, sol in poper? Nič, pršparajte za kakšno zeleno ali paradižnikovo solato!

Zaradi naribane lupine prekmurske limone si tudi ne belite las, če je ne morete dobiti.

Še jaz nisem slišal zanjo, pa sem oblezel cel svet z okolico vred! Kratko malo sem si jo izmislil, saj bivam v Prekmurju, kjer sem se nalezal dosmrtnih hudomušnosti, he-he! Pa že prej sem bil malo 'čuden', pravijo ...

Vaš:

Beppo dr. Fagioletto, chef de cuisine de l'hôtel 'Roi O'Tone I.' – Le chlocharde nóbile

P. S. Ostri S (ß) v imenu napitka je zato, ker je pri nas vse 'Doßorsko', tj ... oßstro in odlično!

VČASIH SEM BIL NA KONJU, SEDAJ SEM NA PSU, MAR SEM SPLOH ČLOVEK?

GREGOR B. HANN

PODPIRAM!

Prodajalec Marko Pavlovčič je o sebi povedal:

»Kralje ulice prodajam za preživetje, kar pomeni, da zaslužim za osnovne reči in za cigarete. Imam nekaj rednih strank, nekaj pa je tudi občasnih ali priložnostnih. Nekateri ljudje so projektu naklonjeni, najdejo pa se tudi taki, ki niso. Sprašujejo me, kako da sem tako mlad in prodajam, češ naj si raje najdem kako delo. V bistvu pa je to moje delo.«

Kupec David Kavčič je o prodajalcu Marku in časopisu povedal:

»Sem iz Kopra in časopis včasih kupim tudi tam. S tem naredim dobro delo, pomagam vsaj minimalno, saj za danes še lahko rečemo kako nam gre, za jutri pa že ne več. Vsak se lahko znajde v stiski in takrat je pomoč še kako dobrodošla.«

026
KRALJI
ULICE

MG

foto: MG

REMONT III

Prišlo je pač do točke, ko je bilo treba zasekati in narediti rez. Končati je bilo treba stresno situacijo divjanja, ki je mejila že na podivjanost. Toda ... vse le ni bilo tako lepo in nežno. Moja odločitev, da se vrnem v komuno, ker sem to zadevo itak dobro poznal, vseeno ni bila tako preprosta, kot ko sem pred leti šel prvič. Zdaj se je zadeva že tako z инститucionalizirala in zbirokratizirala, da me je pri prvi oviri malce zablokiralo. Toda v sebi sem dobro vedel, da bo ta korak treba narediti in da brez tega ne bo nič. Tako sem se pač prepustil »terapevtom« v pripravljalnem centru, ki so me učili, kaj je narkoman (čeprav se že dolga leta ne drogiram več). Učili so me, kaj je komuna, ki so jo v primerjavi z mano (ki sem tam preživel naenkrat 7 let) le turistično poznali. Ni mi preostalo drugega, kot da sem se postavil v kot, jih poslušal in si mislil svoje, jih ubogal in se pri sebi smejal. Zame je bila vse to ena komedija, en velik cirkus. Toda zavedal sem se, da bom pač moral pretrpeti ta mesec v pripravljalnem centru, če bom hotel iti v komunski center. Že v pripravljalnem centru sem občasno izzigraval nekakšno pomoč ostalim na pripravah. Dopovedoval sem jim, da v centru ni le dolgočasnih scen in take birokracije, kot je na pripravah. Tudi meni je občasno padel mrak na oči. Posebno kadar je bilo treba izpolnjevati nekakšne ankete in vprašalnike, katerim niti sam Bog ne pozna namena. Ko pa je vse tako preprosto: na pripravah so tisti, ki potrebujejo pomoč. To pa je ves čar limone. Na vsak anketni list bi vsakdo lahko napisal le: Sem alkoholik/Sem narkoman. In to bi bil preprost odgovor na vsa vprašanja. Toda Taubi kot Taubi, kadar mu gre vse na živce, ni/sem tiho in to tudi pove/m. Temu je sledila grožnja enega izmed zaposlenih, da me bodo vrgli na cesto brez možnosti vstopa v komuno. Si predstavljate?! Utihnil sem in se postavil na osebni parking. Taubi, molči in čakaj! In sem pač molčal in čakal, da mine tisti obvezni mesec priprav na odhod v

Tjaša Žurga-Zabkar

komuno. Za piko na i ali za jagodo na torti pa sem 5 minut pred odhodom v center enega izmed zaposlenih poslal v tri krasne. Jasno in glasno. Lahko bi rekel, da sem spustil ventile in takoj mi je bilo bolje. Odšel sem olajšan. Najbolj srečen pa sem bil, da se je pripravljalni termin zame končal in da končno lahko grem v center, kjer se bom lahko soočil s seboj in začel s popolnim remontom.

Taubi

KLOŠARJI - DRAMA V NADALJEVANJIH, 1. DEL

1. dejanje, 1. prizor

Cene: A si že kaj spil danes? Bimbo, pridi, greva tankat. (Srečata eno fino damo.)
Bimbo: Gospa, a je dons kej za naju?
Lačna sva, pa žejna. A je kej drobiža?
Gospa (zadirčno): Aha, aha, za šnops, ne pa za jest! A bosta zemlji?
Cene: Hvala, gospa. Bog dej. A je še kaj drobiža? Za psa rabiva hrano.
Gospa (že malo bolj prijazno): A za psička? Ja, kje ga pa imata? Jaz imam doma višavskega terierja. Čivava mi je pa lansko leto poginila. Še v reklami za brikete je bila. Joj, kako jo pogrešam.
Bimbo: Gospa, a lohk evro za našega mešančka?
Gospa (prijazno): Obema dam evro. Pa vodo dajta pit kužku v tejle vročini. Pri vremenski napovedi ves čas opozarjajo na to. Nasvidenje. (Odide.)
Cene: Hvala, gospa.
Bimbo: Hvala lepa, gospa. (Vpijeta za njo.)
Cene: Veš kaj, tale mešančka sva midva. Nama se že meša od pomanjkanja pijače. Vreme je glih tak, da greva nekaj mešanega spit.
Bimbo: No, pa sva se zlagala, saj drgač ne bi nč dubila.
Zavijeta v lokal Čez grlo se bo pijače trlo.

2. prizor: Pri Kraljih ulice, v sobi

Dajana: Evo, kavica je skuhana. Pridite, še nekaj piškotov je tukaj. Pa sok. Gotovo ste žejni in lačni.
Maja: Danes sem slabo prodajala cajtnge! Ne vem, kaj je narobe, a jim ni naslovnica všeč al pa folk v tej krizi nima več denarja.
Dajana: Ja, mi ne moremo napisat, koga so prebutali, kateri klošar se je zaljubil ali razšel, slik iz bogatih vil in plaž nimamo. Imamo pa včasih prispevke, ki zabolijo. (Pride) Soni: Živjo folk! Dons mi je pa en poslanec dal 5 €.
Maja: Meni pa še za vse revije niso dal. Moti me, da večina prodajalcev sprašuje še za kakšen evro, kljub temu da so kupili časopis.
Soni: Dej ga srat! Saj smo reveži. Pa naj dajo.
Maja: Tisti na vladi ali bogataši naj že kdaj pa kdaj kaj prispevajo, za druge ljudi pa se mi ne zdi fer. To jim ni všeč. Zgubljamo na ugledu!
Dajana: Res je, če fehtariš še dodatno, te imajo ljudje kmalu zadosti. Bodite zadovoljni, če dobite nekaj za prodani časopis. Saj se nabere.
Soni: O, kavica je za pit. Danes nisem še

nič jedel. Je tukaj ostalo kaj kruha?
Dajana: Vse je šlo že zjutraj, še kar ene neznanke hodijo po kruh in nam ga veliko poberejo, Kraljem. Na malo piškotov, potem si boš pa že nekaj kupil.
Soni: Hvala! Danes je lep dan. Ne bom spal na dežju. Majči, daj en cigaret! Jutri vrnem! Hvala ti, moj srček smrček. To sem pobral na enmu plakatu za živali. Jutr ti vrnem! Hvala.
Maja: Tudi ti si moj smrček srček.

3. prizor: V lokalu Čez grlo se bo pijače trlo

Cene (natakarju): Enga tahitrga dej!
Natakar: Aha, že spet šnops!
Cene: Ja, pol bo pa spet viski. Danes sem dosti dobil. Moram imet še za sendvič!
Natakar: Zakaj pa ne greš v menzo Pr piskrčku, tam je vse od 3,5–4 €?
Cene: Boljš za šnops, da se hrana uleže kot trot na matico.
Bimbo: Kako ti veš, kako se uleže trot na matico? Si pa res cepec! Tepec!
Cene: Te bom tko mahnu, da boš vidu vse zvezde z neba. Nisem ne cepec ne trot.
Bimbo: Si ja, trot si!
(Cene ga mahne in Bimbo ga mahne nazaj, v lokalu se sproži pretep.)
Natakar: Dovolj, ali pa pokličem policijo. Drugič ne bosta imela več vstopa v lokal, če se še enkrat stepeta. Dobr, da kozarci in stoli še niso leteli.
Cene: Oprost Bimbo, te bom malo potrepljal.
Bimbo: No, saj je prav. Objemiva se, pa bo!
Natakar: Vesta kaj, dons vaju mam zadost. Drugič pokličem šefa ali pa ta plave!
Cene (v smehu): Plava sva že midva, od bušk! Kaj boš te klicu, saj sam stavkajo.
Bimbo: Jaz samo pravim, da naj kar stavkajo. Saj so skoz v nevarnosti. Jaz sem že nevaren (pokaže mišice in zobe). (Oba gresta ven.)

4. prizor: Pred trgovino Lani boben sedi klošar Šaci z berglo ter litrco vina. Bere nek časopis. Mimo pride mlad fant in ga ogovori.

Mlad fant: Kaj je, model? A ti kupm en pir? Ga bova skupaj srkala in se malo pogovorila. Glih tolk cvenka imam, da se dol usedeva. Starci so mi ga dal.
Klošar Šaci: A starci so ti ga dal? Nisi sam zaslužu?
Mlad fant: Ne seri, jez ne delam med počitnicami. Moji starci so bogati. A boš

Lea Mihalic

pir, al ne? Ne tež mi.
Klošar Šaci: No, če so tvoji tajkuni, pa dej pir. (Odloži časopis ter se zlekne.)
Mlad fant: Jebemti, saj me sam zajejavaš. Grem not, kerga boš?
Šaci: Prnes ta rdečga.
Mlad fant: Men paše ta črn. Mogoče ga majo, sej je privat trgovina.
Šaci (prepeva): En pirček, pol pa svirček, enga rukneš, dva nafehtaš, se nč ne prerekaš, za tri že nimaš, pol ga pa sam sviraš.
Mlad fant (prinese dva piva): Ej, model, jaz sem šolo čist zbluzu. Pet cvekov sem zaključu. Bom kr klošar.
Šaci: Fant, lepo pejt za eno leto delat, zraven pa še izpite deli. Če se boš tko zapustu kot jaz, ti ne bo več pomoči. Premlad si za klošarjenje. Koliko si star?
Mlad fant: 16 let. (Oba pijeta.)
Šaci: Vse je še pred tabo. No viš, ne razočaraj staršev.
Mlad fant: Če so pa bedni. Sploh me ne poslušajo. Samo težijo.
Šaci: Zdaj se ti samo tako zdi, ko boš pa starejši, boš isti kot oni.
Mlad fant: No, res ne vem, kaj bi. A da bi šel delat? No ja, pa grem. Najraje bi delal pri kakšnem selitvenem servisu. Moram bit na zraku in v gibanju.
Šaci: To ni tako lahko, a če že hočeš. Jaz bi najraj delal v kakšni trgovini s tehniko. Ampak zdej je tehnika mene povozila, edina tehnika je nagibanje flaše.
Mlad fant: Hvala, model. Grem, se vidiva. Ti me slišiš in dobr hočeš.
Šaci: Tut starši ti hočjo dobr.
Mlad fant: No, če že ti tko pravš, pa naj bo. Čav.

Barbara Jozelj

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja, delavnice

KAJ: Arhitektura = Sodobna slovenska arhitektura (Projekt pripravljajo Fakulteta za arhitekturo v Mariboru, revija AB in galerija Dessa v sodelovanju z Evropsko prestolnico kulture 2012)
KJE: Cankarjev dom, Prešernova cesta 10, Prvo preddverje
KDAJ: 7. 1. - 3. 2.

KAJ: Jaslice na Ljubljanskem gradu
KJE: Ljubljanski grad, Grajska kapela sv. Jurija
KDAJ: 24. 12. - 2. 2. (od 10.00 do 20.00)

KAJ: Proti umetnosti, Goran Đorđević: Kopije 1979 - 1985
KJE: Mestna galerija, Mestni trg 5
KDAJ: 13. 12. - 27. 1.

KAJ: Heinz Edelmann, plakati 1960-2000
KJE: Galerija vžigalica, Trg francoske revolucije 7
KDAJ: 11. 12. - 6. 1.

KAJ: Duša Jesih - GENOM (slikarska razstava)
KJE: Ljubljanski grad, peterkotni stolp
KDAJ: 8. 11. do 6. 1. (10.00 do 18.00)

KAJ: Strokovno predavanje Odgovornost - aktiven odgovor na življenje - Tjaša M. Kos
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova ulica 2, 3. nadstropje
KDAJ: 10. 1. ob 18.00

KAJ: Strokovno predavanje Impresija in ekspresija v fotografiji - Izidor Gašperlin in Jure Kravanja
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, dvorana
KDAJ: 23. 1. ob 19.00

KAJ: Herbert Nussbaumer: Vodne zgodbe in druge slike (Water Tales and other paintings)
KJE: Cankarjev dom, Prešernova cesta 10, Mala galerija
KDAJ: 23. 1. - 24. 2.

Literarni večeri, predstavitev knjig, filmi

KAJ: Predstavitev knjige Dejanja ljubezni - Søren Kierkegaard
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, dvorana
KDAJ: 16. 1. ob 19.00

Janez

Razno

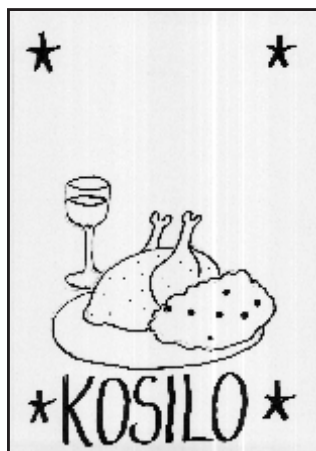
KAJ: Pogovorni večer z ustvarjalcem - skladatelj, klarinetist in univerzitetni pedagog - Uroš Rojko
KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva ulica 7
KDAJ: 10. 1. ob 19.00

KAJ: Pogovorni večer Povej mi, kaj bereš, povem ti, kdo si! z Natašo Pirc Musar
KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva ulica 7
KDAJ: 17. 1. ob 19.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov:
urednistvo@kraljiulice.org.

NIKOV CESTNI TAROT 1

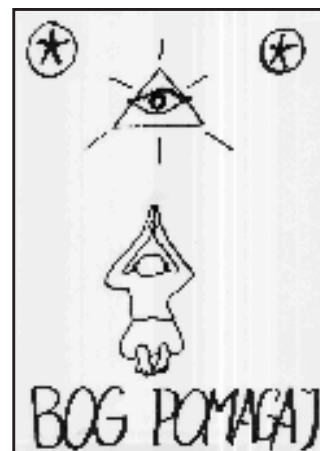
Med zapuščino našega striparja Nika Kneza je tudi načrt za zbirko 36 kart, ki naj bi po avtorjevem mnenju prikazovale najpomembnejše pojme cestnega življenja. Vsak mesec tu objavljamo tri od teh kart. K vsaki je Nikov prijatelj Marko - Kavica zapisal še nekaj besed svojega komentarja.

Kosilo je eden od treh obrokov na dan. Jaz imam samo en obrok in sem ga zelo vesel, vseeno kako se mu reče. Več ne smem povedati, ker delam za azijske golobe.

To, da leti, je sanjal marsikdo v mladosti. Življenje pa nas postavi v realnost. Včasih nebesa, včasih kot v peklu. Vsekakor pa je pogum zelo lepa lastnost. Več ne smem povedati, ker delam za argentinske siničke.

Bog, pomagaj nam, da se znebimo orožja, da smo vsi stari 20 let in da se veselimo, ker smo bili že od začetka določeni za zmagovalce. Več ne smem povedati, ker delam za korejske vrabčke.

OGLASNA DESKA

Novo leto, novi začetki, nova raba stare robe vas še vedno pričakuje na Poljanski cesti 14, kjer vam vlični trgovinici nudimo razno razne predmete, kot so skodelice, knjige, igrače, kuhinjski pripomočki, razglednice, krožniki ... pridite se prepričati na lastne oči. Pozdrav iz Posredovalnice rabljenih predmetov!

Potrebovala bi okvir (ohišje) za šivalni stroj. Če bi mi ga kdo lahko podaril, naj pokliče na 030 323 306, Smiljana. Hvala.

Nudim odvoz na deponijo, pridem na dom s kombijem. Lahko gre tudi za manjšo selitev stanovanja. Na razpolago sem vsak dan razen nedelje, dosegljiv na tel.: 030 678 242, Tadej.

Nudila bi pomoč starejšim ljudem pri čiščenju stanovanja, nabavi živil ali preprosto druženja. Sprehajam tudi kučke. Pokličete me lahko na telefon 051 702 248, Biba

Potrebujem prenosni računalnik za svoje otroke, ker ga rabijo za šolo. Sem invalid in dlje časa brezposeln, zato si nakupa ne morem privoščiti. Pokličete me lahko na tel.: 070 201 769.

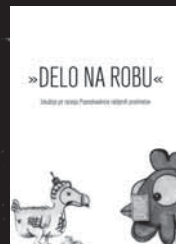
Sem slikopleskar z dolgoletnimi izkušnjami in opravljam slikopleskarska dela z disperzijskimi in oljnimi barvami, gladim stene in bandažiram, opravljam suhomontažna knaufarska dela. Lakiram tudi vrata, podboje in ograje. Sem iz Ljubljane, pokličete me lahko na tel.: 041 804 164, Mladen

Če potrebujete zanesljivo osebo za osebno asistenco na domu, se lahko javite na društvo Kralji ulice. Imam delovne izkušnje s tetraplegiki in osebami s poškodbami glave. Sem zanesljiv in imam občutek za ljudi s posebnimi potrebami. Reference lahko preverite na našem društvu na telefonu 059 022 503. Pomagam tudi pri hišnih opravilih, urejanju okolice in marsičem, tudi pri administraciji. Sem pošten in odgovoren. Tel.: 030 236 045, Žan

Nujno potrebujem plinsko peč z regulatorjem in bombo, če bi mi jo lahko kdo podaril. Kidam tudi sneg za 10 centov na m². Tel.: 051 701 207, Jani

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Izdali smo publikacijo *Delo na robu: Izkušnje pri razvoju posredovalnice rabljenih predmetov*, kjer si lahko preberete kako se je razvijal projekt, kaj smo spoznavali na poti ter na kakšen način se posredovalnica umešča v polje socialne ekonomije v Sloveniji. Publikacija je na voljo v posredovalnici na Poljanski 14.

Ponosno obveščamo kupce revije in vse morebitne interesente, da bo v prednovoletnem času (najkasneje 22. 12. 2012) izšla zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov, imenovana Tlakovanke (po ceni 4 €). Sprejemamo naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, dostopna pa bo tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k nakupu!

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POSLJATE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

23. 11.>> Pozdravljeni Kralji! Vas časopis redno kupujem, včasih tudi večkrat isto številko, ki jo podarim kakemu znancu in ga seznanim z vašo aktivnostjo. Mnogi žal še vedno mislijo, da prodajalci le »fehtajo«. Večina prodajalcev časopisa je res »fejst«, se znajo nasmehniti, ti zaželeli lep dan in pokazati hvaležnost za dodaten prispevek. Zares iskreno, pristno. Super ste! Nina

23. 11.>> Pozdravljeni - vsak mesec kupim pred Hoferjem vašo revijo od prodajalca 377. Gospod mi vedno zaželi veliko zdravja in sreče. Izkoristila bi priložnost in zaželela vsem prodajalcem in vam v uredništvu veliko zdravja in sreče v letu 2013. Lep pozdrav, Ana Mesner

28. 11.>> Zdravo, Kralja sem kupil v Izoli, pred trgovino Hofer - prvič - (št. prodajalca 13 - Vinko Mauko) in je v meni obudil čustva, ki jih že dolgo nisem čutil. Hvala, Damir

4. 12.>> Hej! Rada bi povedala, da pogrešam horoskop v Kraljih. Pohvalila pa bi tudi prodajalca 073! (Dejan Rosić, op.uredn.) Lep pozdrav, Barbara

6. 12.>> Pretresla me je zgodba Rachel izpod peresa Maje Klemenčič. Tudi jaz velikokrat obžalujem koliko prijateljev, sošolcev je odšlo za vedno od tu, ko »nisem imel časa.« To je zgodba nas vseh. Še veliko takih, življenjskih zgodb. Borut S. Pogačnik

10. 12.>> Dragi moji! Hvala vam za Kralje ulice in hvala, ker kljub stiski vsak dan zberete moč in hodite v boj za preživetje. Močni ste v srcih mnogo bolj kot tisti, ki imajo urejen življenjski standard in ponosni bodite na to, mnogi si lahko vzamejo vzgled po vas, vedno težji časi in veste kdo jih bo preživel? Ne kapitalisti, ki bodo, ostali brez premoženja! Preživeli bodo takšni, kot ste vi - utrjeni, skromni, notranje močni! Kdo bo nekoč vladal svetu? Vi in vam enaki! Je čas sprememb, »kolo sreče se okreče«, in zdaj prihaja vaših pet minut. Imejte se radi in pazite drug na drugega.

MAGIČNI LIK

pripravil: Peter Podgorelec

Vodoravno in navpično:

- (1) Odrezan košček snovi,
- (2) naselje v srednjem Banatu,
- (3) kobulnica, uporabna za zelenjavo, solato in začimbo,
- (4) knjiga s telefonskimi številkami,
- (5) stara asirska prestolnica ob zgornjem Tigrisu (Irak),
- (6) mesto v Maroku v zah. obrobju visokega Atlasa (brez prve črke).

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						

MAGIČNI LIK

pripravil: Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) Belo pisalo za na šolsko tablo,
- (2) tekmeč,
- (3) ime bivše Argentinske predsednice Peronove,
- (4) naziv besede, ki predstavlja dan, mesec ter leto nekega dogodka,
- (5) naziv westerna, v kateremu je igral glavno vlogo John Wayne.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

Šale

Prijateljci se pogovarjata: "Ej, ali ti vedno poveš možu, ko doživiš orgazem?"
"Ne, ker ne mara, da ga kličem v službo!"

Zmajček

Kako učijo v šoli novo Slovensko zgodovino?

Od Knežjega kamna, do granitne kocke v Mariboru!

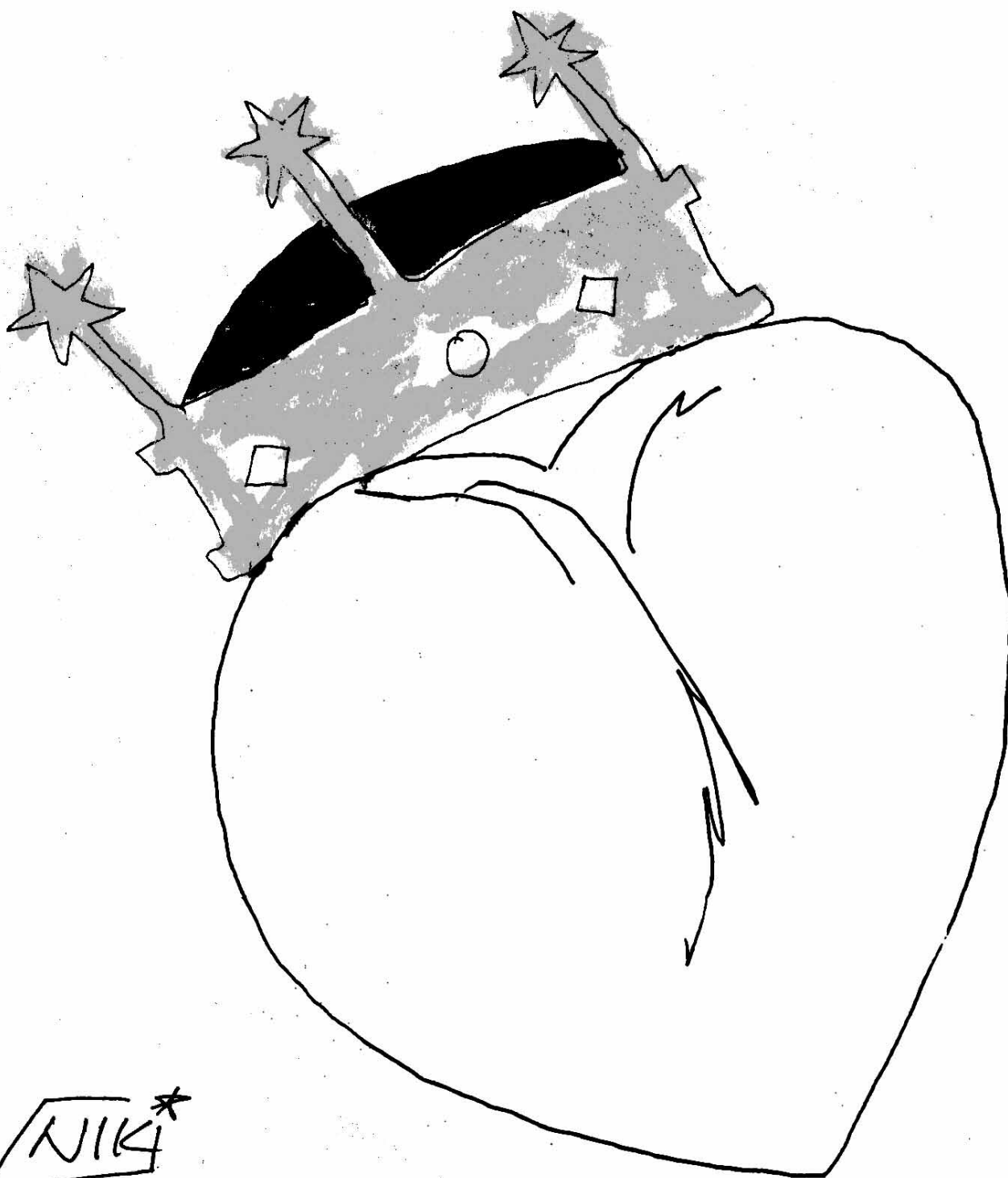
Gregor B. Hann

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Branka Botič iz Ljubljane, Fani Gorjup iz Hrastnika in Josip Kavka iz Postojne.

NIK*
NIK - posthumno

DAMJAN IN MARE

Na ulici se spoznala, na ulici prijatelja postala.

